

Мәктәпкәчә белем бирү муниципаль бюджет учреждениясе Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәре
2 нче номерлы “Теремкәй” балалар бакчасы

Педагогик киңәшмәдә
кабул ителде

Беркетмә № 1
“01” 09.2021

Расклад:
МББМБУ РР Азнакай муниципаль районы
Азнакай шәһәре “Катнаш төрдәге
2 нче номерлы “Теремкәй” балалар бакчасы
К.Г.Бахтиярова

09.2021

Уртанчылар төркеме өчен эш программасы

Тәрбиячеләр: Абдуллина Р.З.

Латыпова Н.М.

Эчтәлек

Аңлатма язуы.....	3
Уртанчылар төркемендә көндәлек режим.....	4
Белем бирү эшчәнлегә.....	5
Балалар психик үсешнең яшь үзенчәлекләре.....	6
Тәрбия һәм белем бирү бурычлары.....	7
Танып белү “Танып белү”(ин гади математик күзаллауларын булдыру) белем бирү өлкәсе.....	9
Танып белү. Әйләнә – тирә белән таныштыру.....	19
“Аралашу” белем бирү өлкәсе. Сөйләм үстерү.....	25
Матур әдәбият уку.....	30
Ижади сәнгать эшчәнлегә. Рәсем буенча перспектив план.....	33
Өвәләү буенча перспектив план.....	38
Кисеп-ябыштыру буенча перспектив план.....	41
Юл йөрү кагыйдәләренә аңлатма язуы. Юл йөрү кагыйдәләре буенча перспектив план.....	44
Милли төбәк компоненты.....	45
Ата-аналар белән эш планы.....	47
Мониторинг.....	50

Аңлатма язуы

Мәктәпкәчә белем бирү муниципаль бюджет учреждениясе Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәре 2 нче номерлы “Теремкәй” балалар бакчасы балалар бакчасының мәктәпкә эзерлек төркеме эш программасы **Туганнан алып мәктәпкә кадәр. Мәктәпкәчә төп гомуми белем бирү программасы / Н.Е.Вераксы, Т.С.Комарова, М.А.Васильева. – М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2014./; Төбәкнең мәктәпкәчә белем бирү программасы (Р.К. Шаехова. – РИЦ, 2012.)** на нигезләнеп төзелде.

Программаның төп бурычлары- мәктәпкәчә яшътәге баланың тулы кыйммәтле яшәеше өчен уңай шартлар тудыру, шәхес культурасының нигезле жирлеген формалаштыру, шәхси һәм яшүзәнчәлекләренә яраклаштырып, физик һәм психик сыйфатларны төрле яклап үстерү, баланы хәзерге жәмгыятьтә яшәргә эзерләү булып тора.

Программа куйган максатларга ирешүдә түбәндәгеләр беренчел әһәмияткә ия:

- Һәр баланың сәламәтлеге, эмоциональ иминлеге һәм үз вакытында төрле яклы үсеш алуы турында кайгырту;
- Балаларны аралашучан, игелекле, кызыксынучан, инициативалы, мөстәкыйльлеккә һәм ижатка омтылучан итеп үстерү максатыннан чыгып, төркемнәрдә кешелекле һәм мәрхәмәтлелек атмосферасы тудыру;
- Балалар эшчәнлегенә төрле төрләрән киң куллану; укыту һәм тәрбия процессының нәтижәләгән күтәрү максатыннан аларны интегральләштерү;
- Тәрбия һәм белем бирү процессын ижади оештыру;
- Балаларның мөмкин булганча төрле эшчәнлекләрен файдалану; белем бирү процессын нәтижәлерәк итү максатында аларны берләштерү (интегральләштерү);
- Мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре һәм гаилә шартларында бала тәрбиясенә якин килүгә юнәлеш бирү;
- Гаиләнең балалар бакчасы төркемнәре һәм, гомумән, мәктәпкәчә учреждение тормышында катнашуын тәмин итү;
- Балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәп эшендә мәктәпкәчә яшътәге балага кирәгеннән артык акыл һәм физик эш йөкләмәү максатыннан давамчанлыкны саклау;
- Региональ якин килүне гамәлгә ашыру.

Программада Федераль дәүләт таләпләре буенча белем бирү өлкәләре каралган. Белем бирү өлкәләрен үзләштерү гомум ителгән педагогик принципларга нигезләнә. Гуманлылык принцибын исәпкә алып, белем бирү процессы бала шәхесен ихтирам итүгә һәм психологик якланганлык хисләре булдыруга юнәлдерелә.

Өйрәтү-тәрбия процессында балалар белән эшчәнлекне оештырганда тәрбиячегә ижади якин килү мөмкинлеге бирел

Уртанчылар төркемендә 20 бала йөри.

Көндөлөк режим

Көндөлөк режим – балаларның эшчәнлек төрлөрө һәм ялының рациональ дэвамлылығы, дөрес чиратлашуы.

Режим вакыты	Сәгатә
Балаларны кабул итү, тикшерү, һавада булу, уеннар, дежур тору .Иртәнге гимнастика	6.00-8.00
Дежур тору .Иртәнге ашка эзерлек, ашау вакыты	8.00-8.40
Уеннар, турыдан – туры белем бирү эшчәнлегенә эзерлек	8.40-9.00
Турыдан – туры белем бирү эшчәнлеге	9.00-10.35
Уеннар, урамга чыгарга эзерлек, һавада булу	10.35-11.50
Урамнан керү, көндөзгә ашка эзерлек, ашау вакыты	11.50-12.30
Көндөзгә йокыга эзерләнү, көндөзгә йокы	12.30-15.00
Йокыдан уяту, һава – су процедуралары .Төшке аш	15.00-15.25
Уеннар, мөстәкыйль эшчәнлек, индивидуаль эш, турыдан – туры белем бирү эшчәнлеге, хезмәт .Түгәрәк эшләрә	15.45-16.15
Кичке ашка эзерлек, ашау вакыты	16.15-16.35
Саф һавага чыгу, балаларны өйләренә озату	16.35-18.00

2020-2021 уку елына оештырылган белем бирү эшчэнлеге

Дүшәмбе	9.00 – 9.20	Танып белү/ Әйләнә – тирә белән таныштыру
	9.30 - 9.50	Нәфис – нәфасәти үсеш /Музыка
	10.00-10.20	* Татар теле
Сишәмбе	9.00 - 9.20	Танып белү /Иң гади матем.күзаллаулар формалаштыру/
	9.30 – 9.50	Физик үсеш /Физкультура музыка белән
Чәршәмбе	9.00 – 9.20	Сөйләм үсеше /Сөйләм үстерү/Матур әдәбият уку/
	9.30 – 9.50	Нәфис – нәфасәти үсеш /Рәсем/Танып белү/
	10.00-10.20	* Татар теле
Пәнжешәмбе	9.00 – 9.20	Нәфис – нәфасәти үсеш /Әвәләү/Кисеп-ябыштыру/
	9.30 – 9.50	Физик үсеш /Физкультура
Жомга	9.00 - 9.20	Нәфис – нәфасәти үсеш /Музыка
	9.45 – 10.05	Физик үсеш /Физкультура
	10.15-10.35	* Татар теле

Барлыгы 10 шөгыл, 20 -25 минут

Балаларның психик үсешенен яшь үзенчәлекләре

Уртанчы мәктәпкәчә яшьтәге балаларның уен эшчәнлегендә рольле мөнәсәбәтләр барлыкка килә. Бу яшьтәге балалар кабул ителгән рольдән үзләрен аера башлыйлар. Уен процесында рольләр үзгәрергә мөмкин. Алар үзләре өчен түгел, ә уенны мәгънәле итү өчен уйный башлыйлар. Уендагы һәм чынбарлыктагы мөнәсәбәтләр аерымлана.

Сурәтләнү эшчәнлегенә шактый үсеш ала. Рәсем предметлы һәм детальләштерелгән форма ала. Кешенең график сүрәте гәүдә, күз, авыз, борын, чәч, кайвакыт киём һәм аның детальләре булу белән характерлана. Сурәтләнү эшчәнлегенен техник ягы камилләшә. Балалар төп геометрик фигураларны ясый, кайчы белән кисә, сурәтләрне кәгазгә ябештерә алалар һ.б.

Конструкцияләү катлаулана. 5-6 детальдән торган корымалар барлыкка килә. Уйлап чыгарып конструкцияләү, шулай ук төзү эзлеклелеген планлаштыру күнекмәләре формалаша.

Баланың хәрәкәтләнү өлкәсе вак һәм эре моториканың унай үзгәрешләре белән характерлана. Житезлек, хәрәкәт координациясе үсә. Кечкенәләр белән чагыштырганда балалар бу яшьтә тигезлекне яхшы саклыйлар, зур булмаган тоткарлыкларны атлап чыгалар. Туп белән күнегүләр катлаулана.

Зиһенгә алу сәләте күберәк үсеш ала. Балалар бу яки теге предметка охшаган форманы атый беләләр. Алар катлаулы объектларда гади формаларны аерып күрсәтә һәм гади формадан катлаулы объектлар барлыкка китерә алалар. Балалар предмет төркемнәренен сенсорик билгеләре – зурлыгы, төсе буенча тәртипкә салырга, биеклек, озынлык һәм киңлек кебек параметрларны аерырга сәләтле. Хәтер күләме үсә. Балалар 7-8 предметның исемен истә калдыра алалар. Истә калдыру мөмкинлекләре үсә. Алар олылар тапшырган эшнә истә калдырылар, кечкенә шигырьләренә ятлый алалар һ.б.

Тасвирлый. Фикерләү, сәләте үсә башлый. Балалар катлаулы булмаган мәсьәләләренә чишүдә гади схемалаштырылган сурәтләр кулланалар. Алар схема буенча төзи, лабиринтлы мәсьәләләренә чишә алалар. Алдан күрә белү сәләте үсә. Объектларның пространствада урнашулары нигезендә, балалар аларның узара йогынты яшашуы нәтижәсендә нәрсә килеп чыгасын әйтә алалар. Тик аларга читтән күзәтүе позициясенә басу һәм образларны күзаллап үзгәртү әлегә авыр.

Күз алдына китерү, уйлап чыгару сәләте үсә. Оригиналлек һәм ирекле булу кебек сыйфатлар формалаша. Балалар мөстәкыйль рәвештә бирелгән темага зур булмаган экият уйлап чыгара алалар.

Игътибарлылык сәләте үсә. Бала 15-20 минут дәвамында игътибарын туплап эшли алырга сәләтле. Ул нинди дә булса эш эшлөгәндә катлаулы булмаган шартны хәтерендә тотып тора ала.

Авазлар әйтелешә һәм дикция яхшыра. Сөйләм балаларның активлыкларын үстерә. Алар хайван тавышлары чыгаралар. Теге яки бу персонажны сөйләмен интонация белән аерып күрсәтә алалар. Сөйләмнең ритмик төзелешә, рифмасы игътибарга лаек. Сөйләмнең грамматик ягы үсеш ала. Балалар грамматик кагыйдәләр нигезендә яңа сүzlәр уйлап чыгару белән мавыгалар. Бер – берсе белән аралашканда балаларның сөйләмә ситуациягә бәйлә, ә олылар белән аралашканда ситуациягә бәйләнмәгән була.

Бала белән олыларның аралашу эчтәлегә үзгәрә. Ул бала элэккән конкрет ситуациядән читкә тайпыла. Танып белү мотивы алга чыга. Аралашу процесында алган мәгълүмәтләр бик үк аңлашылып бетмәсәләр дә, балада кызыксыну уяталар.

Бала өлкәннәренен үзен ихтирам итүләрен тели, мактау сүзә аның өчен бик зур әһәмияткә ия була бара. Бу баланың артык үпкәләүчән булуына китерә. Шелтә, кисәтүләргә тискәре мөнәсәбәт туа. Артык үпкәләүчәнлек бу яшьнең феномены булып тора.

Яшьтәшләре белән бала сайлап кына аралаша башлый. Ул кайбер иптәшләренә өстенлек бирә. Уен вакытында даими партнерлар барлыкка килә. Төркемдә лидерлар аерылып чыга башлый. Көндәшлек, ярышу барлыкка килә. Ярышу үзенен башкалар белән чагыштыру өчен әһәмиятле. Бу үз чиратында Мин образының үсешенә, аны детальләштерүгә китерә.

Бу яшьнең төп казанышлары уен эшчәнлегә үсү; рольле һәм тормышчан узара бәйләнешләр барлыкка килү; сурәтләнү эшчәнлегә үсү; үзен уйлап конструкцияләү; планлаштыру зиһенгә алу сәләте камилләшү образлы, хыялый фикерләү, танып белүдә мин – минлек (минекә генә дәрәжә дигән позиция); хәтер, игътибар, сөйләм, дәлилли белү сәләте үсү, олыларның хөрмәтенә ихтыяж формалашу, үпкәләүчәнлек, көндәшлек, ярышу кебек сыйфатлар барлыкка килү, Мин образның үсүе белән характерлана.

Тәрбия һәм белем бирү бурычлары

Балаларның сәламәтлеген ныгыту, организмнарын чыныктыру эшен дәвам иту, төп хәрәкәтләрне дәрәс итеп башкару күнекмәләре формалаштыру. Барлык төр эшчәнлектә гәүднә дәрәс тотарга гадәтләндрү. Хәрәкәт эшчәнлегендә мөстәкыйльлек һәм иж,адиллык тәрбияләү. Культура-гигиена күнекмәләре булдыру.

Балаларның күзәтүчәнлек һәм кызыксынучанлыкларын арттыру, аларны иж,тимагый тормыш, табигать предметлары, күренешләре белән таныштыруны дәвам иттерү. Предметларның һәм тере объектларның аерып өлешләрен һәм характерлы билгеләрен (төсә, формасы, зурлыгы) аерып күрсәтә белергә, аларны шул билгеләргә карап чагыштырырга, теркемәргә аерырга өйрәтү. Предметлар һәм күренешләр турында гомуми кузаллау формалаштыру, алар арасында иң гади бәйләнешләр урнаштырырга өйрәтү.

Балаларның педагоглар белән конкрет ситуация чикләреннан чыккан мәгълуматларны уртаклашасы килү теләкләрен канәгатьләндрү. Аларның фикерләренә артык таләпчән булмау.

Туган йортка, туган якка балалалар бакчасына мэхәббәт тәрбияләуне дәвам итү.

Балаларның сүзлек запасын баету, активлаштыру, авазларны дәрәс әйтергә өйрәтү, сөйләм культураны камилләштерү өстендә эшне дәвам итү. Бирелган тема буенча әңгәмәдә актив катнашырга, үз тәжрибәләреннан чыгып, уенчыклар турында, сюжетлы рәсемнар буенча хикәяләр төзәргә ярдәм итү.

Якын кешеләренә һөнәрләре белән таныштыру, хезмәтләренә мөһимлегә турында аңлату. Үзләренә хезмәт күнекмәләрен камилләштерү.

Эшне төгәл үтәргә, башлаган эшне ахырына житкерергә, үз хезмәтенә башкалар өчен әһәмиятен аңлай белергә өйрәтү.

Балаларда тыйнаклык, өлкәнәргә һәм яшьтәшләренә карата ихтирамлы мөнәсәбәт тәрбияләү; гадел, көчле, кыю булырга теләк, омтылыш булдыру; ямьсез кыланышлары өчен ояла белу сыйфаты тәрбияләү (ямьсез кыланышларын башкалар алдында бәяларга ярамый, чөнки биш яшьлек балалар бик үпкәләүчән булалар). Еш мактау, өлкәнәренә нәрсә белән сөендерүләрен, гаж,әпкә калдыруларын аңлату.

Уенчыкларга, китапларга, башка әйберләргә сак мөнәсәбәт тәрбияләү.

Балаларның әйләнә-тирәдәгә матурлыкны күрә белүләрен, табигатьтә, көнкүрештә, уен вакытларында әхләкый нәфасәти тойгыларын үстерү .

Сәнгать әсәрләренә әчтәлегенә төшенә, музыка,әкият, хикәяләренә игътибар белән тыңлай белүләренә ирешү.

Сәнгатьнең төрле төрләренә кызыксыну тәрбияләү. Рәсем ясаганда, әвәләгәндә, төрле әсәрләренә сәхнәләштергәндә балаларның образга керә алу сәләтләрен үстерү; шигырьләренә сәнгатьле итеп сөйләргә, жырларга, бию хәрәкәтләрен көйгә туры китереп башкарырга өйрәтү. Бәйрәмнәр, күнел ачу чаралары вакытында балаларны мәдәни жәүһәрләр белән таныштыру, ж,әмгыятьтә аралаша белү күнекмәләре формалаштыру.

Турыдан-туры белем бирү эшчәнлегә: барлыгы атнага – 10 шөгиль, дәвамлылыгы – 20 мин.

Юнәлешләр	Белем бирү өлкәләре, максатлары
<i>Физик үсеш</i>	Физкультура Балаларда физик культура шөгильләренә кызыксыну һәм аңлы караш, гармонияле физик үсеш формалаштыру
<i>Социаль шәхес үсеше</i>	Социальләштерү Балаларның социаль характердагы беренчел күзаллауларын үзләштерү һәм балаларны социаль мөнәсәбәтләр системасына кертү максатларын тормышка ашыруга юнәлтә һәм белем бирә бурычларын билгели.

	Хезмэт Балаларда хэзмэткэ уңай мөнэсэбэт формалаштыру
<i>Танып- белү</i>	Танып белү Балаларда танып белү ихтыяжларын һәм акылны үстерү
<i>Сөйләм үсеше</i>	Аралашу Эйләнэ-тирэдәге кешеләрнең үзара мөгамэлэсенең конструктив ысул һәм чараларын үзлөштөрү
	Матур әдәбият белән таныштыру Балаларда китап укуга кызыксыну һәм ихтыяж, формалаштыру
<i>Нәфис- нәфасәти үсеш</i>	Ижади сәнгатъ Балаларда әйләнэ-тирэдәге матурлыкка кызыксыну уяту һәм үз-үзләрән күрсәтү ихтыяжларын канәгатьлөндөрү формалаштыру
	Музыка Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хистойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү

Турыдан-туры белем бирү эшчәнлеге:

1. Физкультура
2. Танып белү
 - иң гади математик күзаллаулар формалаштыру;
 - әйләнэ-тирә белән таныштыру;
 - конструкцияләү(режим вакытында).
3. Матур әдәбият
4. Аралашу:
 - сөйләм үстерү;
 - рус теленә өйрөтү(режим вакытында).
5. Ижади сәнгатъ:
 - рәсем ясау;
 - әвәләү
 - кисеп ябыштыру
6. Музыка

ТАНЫП БЕЛҮ

“Танып белү” (иң гади математик күзаллауларын булдыру) белем бирү өлкәсе
“Танып белү” белем бирү эчтәлеге балаларда танып белү ихтыяжларын һәм акылны үстерү максатларын тормышка ашыруга юнәлтелә һәм белем бирү бурычларын билгели.

К концу года дети пяти лет должны знать:

Различать, из каких частей составлена группа предметов, называть их характерные особенности (цвет, форму, величину);

Считать до 5 (количественный счет), отвечать на вопрос “Сколько всего?”;

Сравнивать две группы путем поштучного соотнесения предметов (составления пар);

Раскладывать 3-5 предметов различной величины (длины, ширины, высоты) в возрастающем (убывающем) порядке; рассказать о величине каждого предмета в ряду;

Различать и называть треугольник, круг, квадрат, прямоугольник; шар, куб, цилиндр; знать их характерные отличия;

Находить в окружающей обстановке предметы, похожие на знакомые фигуры;

Определять направление движения от себя (направо, налево, вперед, назад, вверх, вниз);

Различать левую и правую руки; Определять части суток.

Сентябрь

	Тема	Программное содержание	Литература/ Дата
1.	Занятие 1. Тема: Один - много, сравнение множеств и установление соответствия между ними. Большой и маленький. Круг.	Закреплять умение сравнивать количество предметов, различать, где много, а где один предмет, сравнивать две группы предметов, устанавливать равенство между ними, сравнивать предметы по величине, объединять предметы по этому признаку, закреплять знания о геометрической фигуре - круг; развивать мышление, память; воспитывать старание.	Е.В. Колесникова, стр. 15.
2.	Занятие 2. Тема: Сравнение чисел 3-4, счёт по образцу. Времена года. Слева, справа	Учить считать предметы, пользуясь правильными приёмами счёта, считать по образцу, устанавливать равенство между двумя группами предметов, закреплять знания об осени, обозначать словами положение предметов по отношению к себе, ориентироваться на листе бумаги; развивать мышление, внимание; воспитывать старание	Е.В. Колесникова, стр. 18.
3.	Занятие 3. Тема: Установление соответствия между числом и количеством предметов. Большой, поменьше, самый маленький. Квадрат.	Учить устанавливать соответствие между числом и количеством предметов, закреплять умение считать предметы, продолжать учить сравнивать предметы по величине, учить выделять признаки сходства предметов и объединять их по этому признаку; закрепить знание о квадрате; развивать зрительное внимание; воспитывать старание, усидчивость.	Е. В. Колесникова, стр. 20.
4.	Занятие 4. Тема: Счёт по образцу. Сравнение чисел 4-5. Части суток. Слева, справа, посередине.	Продолжать учить считать предметы, упражнять в сравнении двух групп предметов, добавлять к меньшей группе недостающий предмет, устанавливать равенство между группами, состоящими из одинакового количества разных предметов, закреплять представления о частях суток, продолжать учить обозначать словами положение предметов по отношению к себе; развивать внимание, мышление; воспитывать интерес к математике.	Е.В. Колесникова, стр. 22.

Октябрь

	Тема	Программное содержание	Литература/Дата
1.	Занятие 5. Тема: Знакомство с цифрой 1. Слева, посередине, справа. Закрепление знаний о круге, квадрате.	Познакомить с цифрой 1 как знаком числа 1, учить писать цифру 1, используя образец, находить цифру 1 среди множества других цифр, закреплять умение определять пространственное расположение предметов по отношению к себе, учить понимать последовательность расположения геометрических фигур, развивать умение понимать учебную задачу и выполнять её самостоятельно, воспитывать старание.	Е.В. Колесникова, стр. 25.
2.	Занятие 6. Тема: Закрепление знаний о цифре 1. Большой, поменьше, маленький. Треугольник.	Закрепить знания детей о цифре 1, учить соотносить цифру с количеством предметов, закрепить умение сравнивать знакомые предметы по величине, объединять предметы по этому признаку, знания о треугольнике, развивать умение понимать учебную задачу и выполнять её самостоятельно, воспитывать старание.	Е.В. Колесникова, стр. 26.
3.	Занятие 7. Тема: Знакомство с цифрой 2. Вчера, сегодня, завтра. Ближе, дальше.	Познакомить детей с цифрой 2, учить писать цифру 2, учить различать понятия «вчера», «сегодня», «завтра», «далеко», «близко», развивать умение понимать учебную задачу и выполнять её самостоятельно, воспитывать старание.	Е.В. Колесникова, стр. 28.
4.	Занятие 8. Тема: Закрепление знаний о цифре 2. Короткий – длинный. Овал.	Закрепить знания о цифре 2, учить соотносить цифру с количеством предметов, закреплять умение сравнивать знакомые предметы по величине, протяжённости, закрепить представления об овале, находить его среди множества фигур, развивать умение понимать учебную задачу и выполнять её самостоятельно, воспитывать старание.	Е.В. Колесникова, стр. 30.

Ноябрь

	Тема	Программное содержание	Литература/Дата
1.	Занятие 9. Тема: Знакомство с цифрой 3. Соотнесение цифры с количеством предметов. Времена года	Познакомить детей с цифрой 3 как знаком числа 3, учить писать цифру 3 по точкам, находить её среди множества других цифр, продолжать учить соотносить цифры 1, 2, 3 с количеством предметов, закрепить знания детей об осени, формировать навыки самоконтроля и взаимоконтроля.	Е.В. Колесникова, стр. 32
2.	Занятие 10. Тема: Закрепление знаний о цифрах 1,2,3. Высокий, низкий.	Закрепить знание о числе и цифре 3; учить соотносить цифру с количеством предметов; закреплять умение писать цифры 1,2,3, закреплять сравнивать знакомые предметы по высоте, объединять предметы по этому признаку; развивать внимание при сравнении двух похожих рисунков; воспитывать желание писать цифры.	Е.В. Колесникова, стр. 34.
3.	Занятие 11. Тема: Соотнесение количества предметов с цифрой. Широкий, узкий. Прямоугольник.	Упражнять в сравнении двух групп предметов; развивать представление о равенстве и неравенстве групп предметов; закреплять умение сравнивать знакомые предметы по ширине (широкий, узкий); формировать представление, что прямоугольники могут быть разного размера; развивать внимание; воспитывать интерес к математическим загадкам.	Е.В. Колесникова, стр. 36.
4.	Занятие 12. Тема: Независимость числа от пространственного расположения предметов. Счёт по образцу. Положение предметов по отношению к себе.	Учить устанавливать равенство между двумя группами предметов, когда предметы расположены непривычно, отсчитывать предметы по образцу; устанавливать равенство и неравенство, когда предметы находятся на различном расстоянии друг от друга; развивать зрительное внимание; воспитывать старание.	Е.В. Колесникова, стр. 38

Декабрь

№	Тема	Программное содержание	Литература
1.	Занятие 13. Тема: Знакомство с цифрой 4. Большой, поменьше, самый маленький.	Познакомить с цифрой 4 как знаком числа 4; учить обводить цифру 4 по точкам; находить цифру 4 среди множества других цифр; учить соотносить предметы между собой по величине, используя в речи слова «большой», «поменьше», «самый маленький»; способствовать развитию зрительного внимания; воспитывать желание заниматься.	Е.В. Колесникова, стр., 40.
2.	Занятие 14. Тема: Закрепление знания о числе и цифре 1,2,3,4. Влево, вправо.	Закреплять знания о числе и цифре 4; учить видеть геометрические фигуры в окружающих предметах; учить определять и обозначать словами положения предмета относительно себя (влево, вправо); развивать мышление; воспитывать внимание.	Е.В. Колесникова, стр. 42
3.	Занятие 15. Тема: Закрепление знаний о цифрах 1,2,3,4. Счёт по образцу, сравнение смежных чисел. Далеко, близко.	Учить считать по образцу и названному числу; учить понимать отношение между числами (3-4); отгадывать загадки, в которых присутствуют числа; соотносить цифру с количеством предметов; формировать пространственное представление; учить решать логическую задачу на основе зрительно воспринимаемой информации; развивать мышление; воспитывать интерес к счёту.	Е.В. Колесникова, стр. 43
4.	Занятие 16. Тема: Соотнесение цифры с количеством предметов. Вверху, внизу, слева, справа, под. Квадрат, прямоугольник. Времена года.	Учить соотносить цифру с количеством предметов; формировать представление о пространственных отношениях (слева, справа, вверху, внизу, перед, посередине); закреплять знания о геометрических фигурах; о временах года; развивать сообразительность, память; воспитывать старание	Е.В. Колесникова, стр. 45.

Январь

№	НОД	Программное содержание	Литература
1.	Занятие 17. Тема: Соотнесение цифры с количеством предметов.	Учить соотносить цифру с количеством предметов; формировать представление о пространственных отношениях (слева, справа, сверху, внизу, перед, посередине); закреплять знания о геометрических фигурах; о временах года; развивать сообразительность, память; воспитывать старание	Е.В. Колесникова, стр. 47.
2.	Занятие 18. Тема: Знакомство с цифрой 5. Слева, посередине, справа.	Познакомить с цифрой 5; учить писать цифру 5 по точкам; обозначать словами положения предметов по отношению к себе (слева, справа, спереди, сзади); закрепить знания о временах года; развивать мышление; воспитывать любовь к временам года.	Е.В. Колесникова, стр. 49.
3.	Занятие 19. Тема: Закрепление знаний о цифре 5. Сравнение чисел 4-5. Соотнесение формы предметов с геометрическими фигурами. Быстро, медленно.	Закреплять умения считать в пределах 5; учить соотносить цифру с количеством предметов; видеть геометрические фигуры в контурах окружающих предметов; раскрыть на конкретном примере понятия «быстро», «медленно»; развивать память, внимание; воспитывать интерес к занятию.	Е.В. Колесникова, стр. 51.
4.	Занятие 20. Тема: Знакомство с порядковыми числительными. Верхний правый угол, нижний правый угол, левый верхний угол, нижний левый угол, середина	Учить порядковому счёту в пределах 5, различать количественный и порядковый счёт, правильно отвечать на вопросы: « сколько?», «какой по счёту?»; ориентироваться на листе бумаге; развивать мышление; воспитывать усидчивость.	Е.В. Колесникова, стр. 53.

Февраль

№	Тема	Программное содержание	Литература/Дата
1.	Занятие 21. Тема: Закрепление знаний о порядковом счёте, независимость числа от пространственного расположения предметов. Сравнение знакомых предметов с геометрическими фигурами.	Продолжать учить порядковому счёту, правильно отвечать на вопросы «сколько?», «какой по счёту?»; понимать независимость числа от пространственного расположения предметов; соотносить количество предметов с цифрой; продолжать учить сравнивать предметы разных размеров по величине и объединять их по этому признаку, употреблять эти слова в речи; развивать глазомер, внимание, мышление; воспитывать внимание и интерес к занятию.	Е.В. Колесникова, стр.55.
2.	Занятие 22. Тема: Независимость числа от величины предметов. Порядковый счёт. Установление последовательности событий (части суток). Закрепление понятий «широкий», «поуже», «ещё поуже», «самый узкий»	Учить сравнивать количество предметов, понимать независимость числа от величины предметов; закрепить навыки порядкового счёта в пределах 5; различать количественный и порядковый счёт, правильно отвечать на вопросы: «сколько?», «какой по счёту?»; учить сравнивать предметы, по ширине выделяя признаки сходства и различия, объединять предметы по этому признаку; учить решать логическую задачу на установление последовательности событий; развивать мышление; воспитывать усидчивость, внимание.	Е.В. Колесникова, стр.57.
3.	Занятие 23. Тема: Счёт по образцу. Закрепление знаний о цифрах 1, 2, 3, 4, 5 соотношении цифры с числом. Вчера, сегодня, завтра. Шар, куб, цилиндр	Учить считать по образцу и воспроизводить такое же количество предметов; упражнять в сравнении двух групп предметов; учить соотносить цифру с количеством предметов; различать понятия «вчера», «сегодня», «завтра», правильно пользоваться этими словами; познакомить с геометрическими фигурами шар, куб, цилиндр; развивать внимание, мышление; воспитывать интерес к геометрическим фигурам.	Е.В. Колесникова, стр. 60.
4.	Занятие 24. Тема: Закрепление знаний о порядковых числительных. Установление соответствия между количеством предметов и цифрой. Закрепление знаний о геометрических фигурах	Продолжать учить порядковому счёту в пределах 5, различать количественный и порядковый счёт, правильно отвечать на вопросы «сколько?», «который по счёту?», учить соотносить цифру с числовой карточкой и количеством предметов, закреплять знания о геометрических фигурах, развивать память, мышление, умение понимать учебную задачу и выполнять её самостоятельно, воспитывать умение оценивать свою работу.	Е.В. Колесникова, стр. 62.

Март

№	НОД	Программное содержание	Литература/Дата
1.	Занятие 25. Тема: Установление соответствия между цифрой и количеством предметов. Слева, посередине, справа. Развитие внимания.	Учить соотносить цифру с количеством предметов; обозначать словами положение предмета на листе бумаги (слева, справа, посередине); способствовать развитию зрительного внимания; воспитывать интерес к цифрам.	Е.В. Колесникова, стр. 64.
2.	Занятие 26. Тема: Закрепление знаний о порядковых числительных. Счёт по образцу, установление соответствия между количеством предметов и цифрой. Влево, вправо.	Закреплять навыки порядкового счёта, различать количественный и порядковый счёт, правильно отвечать на вопросы: «сколько?», «какой по счёту?», учить соотносить количество предметов с цифрой; продолжать учить различать понятия «влево», «вправо»; учить устанавливать последовательность событий; развивать внимание; воспитывать старание и усидчивость.	Е.В. Колесникова, стр. 66.
3.	Занятие 27. Тема: Независимость числа от пространственного расположения предметов, математические загадки. Развитие глазомера. Развитие внимания.	Учить соотносить цифру с количеством предметов; устанавливать равенство групп предметов независимо от их пространственного расположения; сравнивать предмета разных размеров по величине; учить выделять признаки сходства разных предметов и объединять их по этому признаку; развивать сообразительность, мышление; воспитывать внимание.	Е.В. Колесникова, стр. 67.
4.	Занятие 28. Тема: Закрепление знаний о порядковом счёте. Определять пространственное расположение предметов по отношению к себе. Развитие внимания.	Закреплять навыки порядкового счёта; учить решать логическую задачу на установление последовательности событий; закреплять умение обозначать словами положение предмета по отношению к себе; закреплять умение различать и называть времена года; развивать самостоятельность, внимание; воспитывать любовь к временам года.	Е.В. Колесникова, стр. 69.

Апрель

№	Тема	Программное содержание	Литература
1.	Занятие 29. Тема: Счёт по образцу. Числа и цифры 1,2,3,4,5. Соотнесение количества предметов с цифрой.	Закреплять умение считать (в пределах 5); учить сравнивать числа 4 и 5, развивать представление о равенстве и неравенстве групп предметов; решать логическую задачу на сравнение; воспитывать интерес к счёту.	Е.В. Колесникова, стр.70.
2.	Занятие 30. Тема Закрепление знаний о цифрах 1,2,3,4,5. Порядковый счёт. Слева, справа, вверху, внизу.	Закреплять знания о цифрах от 1 до 5; умение видеть геометрические фигуры в символических изображениях; ориентироваться на листе бумаги; развивать самостоятельность при выполнении работы; воспитывать интерес к занятию.	Е.В. Колесникова, стр.72.
3.	Занятие 31. Тема: Соотнесение количества предметов с цифрой. Счёт по образцу. Сравнение реальных предметов с геометрическими телами.	Закреплять умение соотносить цифру с количеством предметов; видеть в контурах окружающих предметов геометрические тела; способствовать развитию зрительного внимания; воспитывать усидчивость, старание.	Е.В. Колесникова, стр. 74.
4	Занятие 32. Тема: Соотнесение количества предметов с цифрой. Математическая загадка. Слева, справа. Развитие внимание.	Продолжать учить соотносить цифру и количество предметов; учить отгадывать математические загадки; продолжать учить обозначать словами положение предмета относительно себя; учить решать логическую задачу на основе зрительно воспринимаемой информации; развивать мышление; воспитывать внимание.	Е.В. Колесникова, стр.76.

Май

№	Тема	Программное содержание	Дата
1.	Тема: Математическая загадка. Закрепление знаний о цифрах. Широкий, узкий. Времена года.	Продолжать учить соотносить количество предметов с цифрой; отгадывать математические загадки; закреплять умение понимать отношение между числами; закрепить на конкретных примерах понятия «быстро», «медленно»; предлагать учить сравнивать предметы по ширине; решать логические задачи; развивать мышление; воспитывать интерес к математическим загадкам.	
2.	Тема: Закрепление умений определять отношения предметов по величине	Закреплять умение определять отношения пяти предметов по высоте; умение определять отношения пяти предметов по толщине; представление о геометрических фигурах: круг, квадрат, треугольник, овал, прямоугольник.	
3.	Тема: Закрепление знаний о порядковом и количественном счете до десяти	Закреплять количественный и порядковый счет до десяти; представление о пространственных отношениях.	
4.	Развитие математических представлений и сенсорной культуры Тема: Праздник Математики	Закреплять умение понимать отношения между числами, соотносить количество предметов с цифрой, отгадывать математические загадки, развивать мышление, зрительное внимание, воспитывать умение оценивать свою работу.	

Танып белү. Әйләнә – тирә белән таныштыру
Ел ахырында үзләштерелергә тиешле белем һәм күнекмәләр

Берничә йорт хайваның, кыргый жәнлекне белү һәм атау.

Үсемлекләргә, хайваннарны, балыкларны, кошларны күзәтү.

Әйләнә-тирә турында иң гади нәтижәләр чыгара һәм алган тәэсирләр белән уртаклаша белү.

Әйләнә-тирә дөнья белән узара дәрәҗә бәйләнештә булу.

Үсемлекләр, хайваннар, кошлар, балыкларны күзәтүдә катнашу һәм аларны тәрбияләүдә көчтән килгән кадәр булушу; тере һәм тере булмаган табигать турында белемнәр белән уртаклашу; үсемлекләргә өзмәү, агач-куакларны сындырмау, тереклек ияләренә сакчыл карашта булу, аларга зыян китермәү (эткә баллы әйберләр ашатмау һ.б.)

Эшчәнлекнең тематик планы

Дата	Тема	Бурычлар	Методик кулланма
Сентябрь 1 атна	Белем бәйрәме Без балалар бакчасында	1) балаларда үз-үзенә тоту кагыйдәләрен формалаштыруны давам итү; ягымлы сүзләр куллану хисабына сүзлек байлыгын активлаштыру; 2) балаларның кызыксынуын, игътибарын, хәтерен үстерү; 3) балаларда дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 22 бит
2 атна	Безнең китаплар	1) балаларда китапка карата кызыксыну формалаштыруны давам итү; сыйфат билгеләрен куллану хисабына сүзлек байлыгын активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, хәтерен үстерү; 3) балаларда китапка карата хөрмәт тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 24 бит
3 атна	Безнең яраткан апабыз	1) тәрбиячә ярдәмчәсе һөнәре турында балаларның күзаллауларын формалаштыруны, таныш һөнәрләр атамасын ныгытуны давам итү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, сүзлек байлыгын үстерү; 3) балаларда өлеэннәр хезмәтенә карата хөрмәт тәрбиәләү.	Ф.В. Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 26 бит
4 атна	Көз Басуга бару	1) балаларны транспорт (поезд) һәм аның төп билгеләре (төс, материал) белән таныштыруны давам итү; яшелчәләр (кишер, чөгәндәр) турындагы белемнәргә ныгыту; 2) яшелчәләрнең (кишер, чөгәндәр) тышкы күренеше, тәм, формасы буенча аера белү осталыгын, игътибарын, кабул итүләрен, диалогы сөйләшәмен, сенсор сәләтләрен үстерү; [у] авазын дәрәҗә әйтүләренә ирешү; 3) балаларда табигатькә уңай караш тәрбияләү.	Ф.В. Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 29 бит
Октябрь 1 атна	Куян күчтәнәчләре	1) балаларның көз, көзгә уңыш турындагы күзаллауларын киңәйтү; яшелчәләр (кыяр, суган, помидор) турындагы белемнәргә ныгыту; 2) яшелчәләрне (кыяр, суган, помидор) тышкы	Ф.В. Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә

		күренеше буенча аера белү осталыгын, игътибарын, кабул итүләрэн, диалогы сөйләмен, сенсор сәләтләрэн үстерү; 3)балаларда сорауларга жавап бирү теләге тәрбияләү.	сөйләшәбез 33 бит
2 атна	Көзге яфраклар. Күгәрчен	1)балаларны көзнен характерлы билгеләре белән таныштыруны дәвам итү; көзге яфраклар турындагы белемнәрне тирәнәйтү, күгәрченнең тышкы кыяфәте турындагы белемнәрне, хәрәкәтләрэн ныгыту, [ш], [г] авазлар әйтелешен активлаштыру; 2)балаларның игътибарын, кабул итүләрэн, хәтерэн, күзәтүчәнлеген үстерү; 3)балаларда пөхтә эшләү теләге һәм кошлар турында кайгыртучанлык тәрбияләү.	Ф.В. Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 37 бит
3 атна	Мин дөнъяның бер кешесе Әти,әни һәм мин	1)балаларның гаиләләре турындагы күзаллауларын киңәйтү; 2)балаларның фикерләвен, хәтерэн, хәрәкәт активлыгын үстерү; 3)балаларда туганлык хисләре тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 40 бит
4 атна	Мин һәм кешеләр	1)балаларга кешенең үсеше турында күзаллаулар бирү, төрле яшьтәге һәм женестәге кешеләрне аерырга өйрәтү; кешеләрнең бер-берсеннән аерылып торуын (яше, женесе белән генә түгел, ә характер үзенчәлекләре, киеме, шөгыле белән дә аерылуын) аңлату; 2)сөйләмнәрэн, логик фикерләүләрэн үстерү; 3)әйләнә-тирәгә яхшы мөнәсәбәт тәрбияләү.	Ф.В. Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 43 бит
Ноябрь 1 атна	Мин – үзем өчен иң кадерле кеше	1)балаларга кешенең үсеше турында күзаллаулар бирү, кешеләрнең бер-берсеннән аерылып торуын (яше, женесе, характер үзенчәлекләре, киеме, шөгыле белән аерылуын) аңлату; 2) сөйләмнәрэн, логик фикерләүләрэн үстерү; 3) әйләнә-тирәгә яхшы мөнәсәбәт тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 47 бит
2 атна	Минем шәһәрәм, минем ватаным Минем данлыклы шәһәрәм	1)балаларны туган шәһәр белән таныштыруны дәвам итү; шәһәрнең тарихы, Татарстан Республикасы турында белем бирү; 2)балаларның кабул итүләрэн, игътибарын, диалоглы сөйләмен үстерү; 3)балаларда туган шәһәр белән горурлану хисләре, төзүче һөнәрэнә хөрмәт тәрбияләү.	Ф.В. Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 49 бит
3 атна	Минем туган илем-Рәсәй	1)балаларда туган ил, аның тарихы, флаг(әләм) турында күзаллаулар формалаштыру; 2)балаларның кабул итүләрэн, сүзләрне, кыска фразаларны ачык әйтү осталыгын, игътибарын үстерү;	Ф.В. Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез

		3)балаларда туган илгэ мэхэббэт, төгэллек тәрбияләү.	51 бит
4 атна	Яңа ел бәйрәме Кар кызы, кар бөртеге бездә кунакта	1)Яңа ел уңаеннан балаларның тирә-юнь турындагы күзаллауларын киңәйтү, курчак киёмнәренен билгеләре белән таныштыруны дәвам итү; төзү детальләрен аеру һәм атауны (куб, пластина, кирпич, борыс) ныгыту, аларны төзүдә кулланырга өйрәтү; 2)балаларның игътибарын, хәтерен, диалоглы сөйләмен, төзү материаллары белән эшләү осталыгын үстерү; 3)балаларда Яңа ел бәйрәме уңаеннан яхшы кәеф, шатлык хисләре булдыруга шартлар тудыру, курчакларга карата кайгыртучанлык хисләре тәрбияләү.	Ф.В. Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 54 бит
Декабрь 1 атна	Яңа ел уенчыклар ы	1)балаларны Яңа ел бәйрәмен каршыларга эзерләү, чыршы уенчыклары белән таныштыру, пыяладан ясалган уенчыкларның, предметларның билгеләрен ачыклау (үтә күренмәле, төсле, шома, салкын, ватылучан); 2)балаларның сенсор сәләтләрен һәм кызыксынуын, күзәтүчәнлеген үстерү; 3)чыршы уенчыкларына сак караш тәрбияләү.	Ф.В. Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 56 бит
2 атна	Яңа ел килә	1)балаларда Яңа ел бәйрәме турында белемнәр формалаштыруны дәвам итү; сенсор билгеләре буенча бер төрле предметларны төркемгә берләштерү осталыгын ныгыту; 2)балаларның чыршы уенчыкларының төсен, формасын, зурлыгын, кулланылышын билгеләү, диалоглы сөйләмен, сорауларга жөмлә белән җавап бирү осталыгын, хисси тәҗрибәсен, кабул итүләрен үстерү; 3)балаларда Яңа ел бәйрәме уңаеннан яхшы кәеф, шатлык хисләре уяту.	Ф.В. Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 58бит
3 атна	Киёмнең үткәне һәм бүгенгесе	1)балаларны киёмнең билгеләнеше һәм функцияләре белән таныштыру; киём материалы һәм аны куллану ысулы арасындагы бәйләнеше урнаштырырга өйрәтү; 2)балаларның игътибарын, хәтерен, диалоглы сөйләмен, кызыксынуын, ижади сәләтләрен үстерү; 3)балаларда зәвык тәрбияләү.	Ф.В. Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 61бит
4 атна	Хуш киләсең, карлы кыш!	1)балаларның кыш, Яңа ел турындагы белемнәрен тирәнәйтү, сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү; 2)кабул итүне, игътибарны, сүзлек байлыгын, бәйләнеше сөйләмне үстерү; 3)биремнәрне үтәүгә кызыксыну тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 64бит

5 атна	Миләш һәм балан жиләкләре	1)балаларның Яңа ел турындагы күзаллауларын киңәйтү; үсемлекләренң жимешләре, аларның табигатьтәге һәм кеше тормышындагы роле белән таныштыру; 2)танып белүгә кызыксыну үстерү, сүзлекне баету һәм активлаштыру; 3)кошларга ярдәм итү теләге тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 68бит
23.01.19	Кыш. Кыш билгеләре	1)балаларның кыш турындагы белемнәрен ныгыту; 2)балаларның күрсәтмә образлы фикерләвен үстерү; 3)туган табигатькә мэхәббәт һәм эстетик хисләр тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез,71бит
Январь 2 атна	Кар бабай	1)балаларның кышкы күренешләр турындагы күзаллауларын киңәйтү; геометрик фигураларның- түгәрәкнең, өчпочмакның атамасын ныгыту; детальләрен зурлыгы буенча чагыштырырга өйрәтүне дәвам итү; 2)балаларның кабул итүләрен, игътибарын, фикерләвен үстерү; 3)балаларда уңай эмоциональ халәт булдыру, эстетик хисләр тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 74бит
3 атна	Жәнлекләр кышкы урманда кышка әзерләнә	1) балаларны жәнлекләренң кышкы табигатьтә яшәү рәвеше белән таныштыруны дәвам итү; 2) балаларның грамматик яктан дәрәс сөйләмен үстерү; 3) балаларда тере табигатькә карата кызыксыну тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 76, 79 бит
Февраль 1 атна	Ватанны саклаучылар көне. Без солдатлар	1) балаларны Ватанны саклаучылар көне белән таныштыру; солдат, очучы, диңгезче, очкыч, вертолёт, кораблы сүзләре хисабына сүзлек байлыгын активлаштыру; 2) балаларның хәтерен, бәйләнешле сөйләмен, кызыксынуын үстерү; 3) балаларда очучы, диңгезче, хәрбиләр һөнәренә хөрмәт, патриотик хисләр тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 83 бит
2 атна	Безнең армия	1) балаларда илне саклаучы сугышчылар турында күзаллау формалаштыру; 2) балаларның сорауга тулы фразалар белән жавап бирү осталыгын , кызыксынуын үстерү; 3) хәрбиләр һөнәренә хөрмәт, патриотик хисләр тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 87 бит
3 атна	Бакчабызның балта остасы	1) балаларны олылар хезмәте белән таныштыруны дәвам итү, хезмәт кораллары турындагы белемнәрен ныгыту; 2) балаларның сорауга тулы фразалар белән жавап бирү осталыгын , кызыксынуын үстерү; 3) өлкәннәр хезмәтенә хөрмәт тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 90 бит

Март 1 атна	8 март Музыка житәкчесен дә кунакта	1) балаларның әниләр бәйрәме, әниләре турындагы белемнәрен киңәйтү; музыка житәкчесенен бербөтен образын тудыру; 2) балаларның хәтерен, бәйләнешле сөйләмен, кызыксынуын, сүзлекне үстерү; 3) балаларда әниләргә, музыка житәкчесенә карата ихтирам, хөрмәт тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 93 бит
2 атна	Әнием турында сөйлим	1) бәйрәмнәр белән таныштыруны дәвам итү; 2) балаларның кабул итүләрен. куелган сорауларга кыска жөмлә белән җавап бирү осталыгын, игътибарын үстерергә. 3) төрле һөнәр кешеләренә һәм әниләр хезмәтенә карата кызыксыну, хөрмәт тәрбияләргә.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 96 бит
3 атна	Халык жәүһәрләре Савыт - саба	1) татар авылы көнкүреше белән таныштыру; хәзерге һәм элекке заманда кулланылган савыт-саба турындагы белемнәренә ныгыту; 2) балаларның кабул итүләрен. куелган сорауларга кыска жөмлә белән җавап бирү осталыгын, игътибарын үстерергә; 3) татар халкының көнкүреш предметларына кызыксыну тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 98 бит
Апрель 1 атна	Яз Кар бабай язны эзли	Балаларның ел фасыллары, кыш, яз билгеләрен ныгыту; табигать күренешләре һәм алар арасындагы бәйләнеш турындагы күзаллауларн формалаштыру, «кояш», «кошлар», «умырзая чәчәге», «жир казий», «орлык чәчә» кебек сүзләр хисабына сүзлек байлыгын активлаштыру.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 101 бит
2 атна	Яз бүләкләре	Балаларның яз, аның билгеләре турындагы белемнәрен, «бер», «күп» төшенчәсен куллануларын ныгыту; бишкә кадәр санарга өйрәтү, «киң», «тар», «яңгыравык», «күңелле», дигән сүзләр хисабына сүзлекләрен активлаштыру; табигать күренешләре һәм алар арасындагы бәйләнешләренә аңлатуны һәм яз көне башкарыла торган эш турында күзаллауларын формалаштыруны дәвам итү	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 105 бит
3 атна	Яз килә, яз!	Балаларның яз, аның айлары, билгеләре турындагы белемнәрен ныгыту, эшчәнлектә кулланган сүзләр хисабына сүзлек байлыгын активлаштыру; табигать күренешләре һәм алар арасындагы бәйләнеш турындагы күзаллауларын формалаштыруны дәвам итү. Балаларның игътибарын, хәтерен, кызыксынуын, фикерләвен, хәтерен кабул итүләрен үстерү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 109 бит

4 атна	Жиңү бэйрәме. Жиңү бэйрәме	Балаларның Жиңү көне турындагы күзаллауларын формалаштыру; сугышчыларның батырлыгы турында сөйләү; кайбер хәрби һөнәрләр (диңгезчеләр, танкчылар, очучылар, чик сакчылары) белән таныштыруны дәвам итү; балаларны сорауга тулы фразалар белән җавап бирүосталыгын, игътибарын, кызыксынучанлыгын үстерү; хәрбиләр һөнәренә хөрмәт, горурлык хисе тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләбез 112, 116 бит
Май 1 атна	9 майны каршылап	Балаларның жиңү көне турындагы күзаллауларын формалаштыруны, хәрби һөнәрләр, аларның баш киёмнәре белән таныштыруны дәвам итү. Сугышчыларның батырлылары турында сөйләү. Хәрби техника турында белемнәрен киңәйтү. Хәрби һөнәрләргә, ветераннарга карата хөрмәт, патриотлык, горурлык хисләре тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләбез 118 бит
2 атна	Жәй Чәчәкләр	Балаларны жәйге табигатьтәге үзгәрешләр, чәчәкләрнең характерлы билгеләре белән таныштыруны дәвам итү; сорауларга тулы җәенке жөмлөләр белән җавап бирү осталыгын, логик, образлы фикерлөләрән, хәтерән, вак моториканы үстерү; чәчәкләргә карата сак караш тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 120 бит
3 атна	Үрдәк бәбкәсе Бак- Бакны тасвирлау	Уенчыкны эзлекле тасвирлап, кечкенә хикәя төзергә өйрәтүне дәвам итү; бәйләнәеле сөйләм теленкабул итүләрен, игътибарларын үстерү; хикәя төзергә кызыксыну тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 123 бит

Файдаланылган методик кулланма

1. Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина «Туган телдә сөйләшәбез».Казан, 2013.
2. Ф.Ф. Юсупова, З.Ф.Камалова, Р.А.Борһанова. Гөлбакча. (Хрестоматия для татарских детских садов). Казань: Татарское кн. Издательство, 1990.

“Аралашу” белем бирү өлкәсе

“Аралашу” белем бирү өлкәсе эчтәлеге әйләнә-тирәдәге кешеләрнең үзара мөгамәләсенен конструктив ысул һәм чараларын үзләштерү максатын тормышка ашыруга юнәлтелә һәм белеб бирү бурычларын билгели.

Сөйләм үстерү+ матур әдәбият

Ел ахырында үзләштерелергә тиешле белем һәм күнекмәләр

Балаларның тормыш тәжрибәсендә очрамаган предметлар һәм күренешләренә белдерүче сүзләр исәбенә сүзлек запасын арттыру.

Эмоциональ халәтне (ачулы, моңсу), этик сыйфатларны (хәйләкәр, юмарт), предметларның билгеләрен һәм үзенчәлекләрен белдерүче сүзләренә актив кулланышка кертү. Антонимнарны сөйләмдә аңлап куллану; сүз ясагыч кушымчалар ярдәмендә яна сүз ясалу очраklarын белү (тәм – тәмле, бакча-бакчачы, тоз-тозсыз һ.б.).

Авазларны дәрәс әйтү өстендә аңлап эшләү, сүздә беренче авазны аерып әйтә белү.

Сәбәп-нәтижә бәйләнешләренә төшенү.

Сөйләмдә тезмә һәм ияпченле кушма жөмлөләрне куллану.

Сюжетлы рәсемнәрнең эчтәлеге турында тулы, мәгъләле итеп сөйли белү; исем, өлкәннәр ярдәмендә, уенчыкны тасвирлап сөйләү үрнәкләрен кабатлау, таныш әсәрләрдән өзекләренә сәхнәләштереп сөйләү.

Бала фантазиясенә көчле үсешә нәтижәсе буларак, кеше ышанмаслык вакыйгалар уйлап чыгарып сөйләү.

Үз эшчәнлеген (уенда, көнкүрештә һәм башка эшгамәлләрдә) актив сөйләм белән бергә алып бару.

Эшчәнлекнең тематик планы

Дата	Тема	Бурычлар	Методик кулланма
Сентябрь 1 атна	Белем бәйрәме Безнең уенчыклар	1)балаларда предметларны тасвирлау; вак моториканы камилләштерү; исем, сыйфат кулланып, гади жөмлөләр төзүгә өйрәтү, предметлар атамасы, аларның өлешләрен атау, нинди материалдан ясалуы турында сөйләү хисабына сөйләмнәрен активлаштыру; “ш” авазын ныгыту; 2)балаларның кызыксынучанлыгын, игътибарын,хәтерен, фикерләвен үстерү; 3)балаларда уенчыкларга карата сакчыл караш,үзара дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдин ова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 133 бит
3 атна	Көз «Песи балалары белән» дигән сюжетлы картина карау	1)балаларның көзгә үзгәрешләр турындагы белемнәрен ныгыту; сюжетлы картина персонажларын игътибар белән карау; эчтәлек буенча сорауларга жавап бирү; ижадилык элементларын күрсәтү осталыгын формалаштыру; пси һәм аның балалары исемнәрен сөйләмдә куллану; жәнлекләр	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдин ова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 137 бит

		гамәлен билгеләүче сүзләр хисабына сүзлек запасын арттыру һәм активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, кабул итүләрен, хәтерен, сенсор сәләтен, уен кагыйдәләрен үтәү теләген үстерү; 3) песиләргә карата сакчыл мөнәсәбәт, кайгыртучанлык тәрбияләү.	
Октябрь 1 атна	Мин-дөнъяның бер кешесе. Гаилә	1) балаларда гаилә эгъзасы буларак үзләре турында күзаллаулар формалаштыру; кеше тормышында гаиләнең әһмиятен күрсәтү. 2) үз гаилә эгъзалары турында сөйләү осталыгын, кабул итүләрен, игътибарын, хәтерен үстерү; сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү; сүзлек байлыгын ныгыту; 3) гаилә эгъзаларына карата хөрмәт, ярату, горурлык хисләре, ихтирам тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 140 бит
3 атна	Минем шәһәрәм, минем ватаным Синең куркынычсызлыгың- синең кулларда	1)балаларны куркынычсызлык кагыйдәләре белән таныштыру; тротуар, юлны аркылы чыгу урыны, машина юлы, куркынычсызлык каешы, регулировщик кебек яңа сүзләр һәм сүзтезмәләр хисабына сүзлек байлыгын үстерү; туган як , шәһәр, транспорт төрләре турындагы белемнәрен ныгыту; 2) балаларның кызыксынуын игътибарын , хәтерен, фикерләвен үстерү; 3)балаларда дустанә мөнәсәбәт, ярдәмләшү хисе тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 142 бит
Ноябрь 1 атна	Яңа ел бәйрәме Кыш бабай турында хикәя төзү	1)тәрбияченең сүзле күрсәтмәләре (схема) буенча күмәк хикәя төзү күнекмәләре формалаштыру; балаларны тәрбияче һәм яшьтәшләре белән ирекле аралашырга өйрәтүне дәвам итү; 2)игътибарны, фантазияне сөйләмдә еш кулланыла торган исемнәрне, сыйфатларны, фигыльләрне куллану, күмәк эшләү осталыгын үстерү; 3)Яңа елга карата кызыксыну тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 147 бит
3 атна	Әкияти жәнлекләренң кышкы мажаралары	1)тәрбияченең сүзле күрсәтмәләре (схема) буенча күмәк хикәя төзү осталыгын формалаштыру; хайваннарны тасвирлаганда хаталарны табуга күнектерү; 2)игътибарны, конкрет – образлы фикерләүне, сөйләмне, күмәк эшләү	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез

		осталыгын үстерү; 3)Яңа елга карата кызыксыну, хайваннарга карата сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләү.	149 бит
Декабрь 1 атна	Чыршыкай- купшыкай	1)Яңа ел бэйрәме, чыршы турында күзаллаулар формалаштыруны дәвам итү. 2)сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү, хикәя төзү осталыгын, кабул итүләрен, хәтерен, игътибарын,бармаклар моторикасын үстерү; 3)күтәрәнке кәэф атмосферасын тудыру.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 151 бит
3 атна	Кыш Ап-ак тунлы кыш	1)балаларның кыш турындагы белемнәрен киңәйтү; танып белү һәм эзләнүгә омтылыш формалаштыру; «аста», «өстә», «төбөндә» һәм эшчәнлектә кулланган башка фразалар; чагыштыру сыйфатлары хисабына сүзлек запасын активлаштыру, «у» авазын ныгыту; 2)балаларның игътибарын, хәтерен,фикерләвен, бәйләнешле сөйләм телен үстерү; 3)балаларда кызыксыну,бердәм хезмәт хисләре тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 153 бит
Январь 2 атна	Кыргый хайваннар	1)кыргый жәнлекләр турындагы күзаллауларформалаштыруны дәвам итү; 2)сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү; хикәя төзү осталыгын, игътибарын,кабул итүләрен үстерү; 3)кыргый хайваннарга карата кызыксыну уяту	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 157 бит
Февраль 1 атна	Ватанны саклаучылар көне Хәрби һөнәрләр	1)балаларның хәрби һөнәрләр һәм аларның төрләре, хәрби техника турында белемнәрен формалаштыру; исем,сыйфат кулланып гади жөмлөләр төзөргә өйрәтү; 2)балаларның кызыксынуын, игътибарын, хәтерен, хәрәкәтен, фикерләвен үстерү; 3)балаларда хәрби һөнәрләргә хөрмәт тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 159 бит
3 атна	Очучылар	1)балаларны очкычның (самолетның) өлешләрен, зурлыгын, формасын аерырга һәм атарга өйрәтүне, исемнәрне сыйфатлар белән яраклаштыру күнекмәләре формалаштыруны, [у] сузык авазын әйтүдә күнектерүдә дәвам итү; 2)балаларның нинди? кайда? кая? нәрсә? сорауларына тулы фразалар белән жавап бирү осталыгын, игътибарын, танып белүләрен,	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 162бит

		кызыксынуун үстерү; 3) төрле гаскәр төрләренә, очучы һөнәренә хөрмәт, патриотик хисләр тәрбияләү.	
Март 1 атна	Иң яхшы эти (Йомгаклау чарасы)	1) сәнгать эсәрләре аша балаларның сөйләм культурасын, татар халкының әдәби эсәрләрен белү теләге формалаштыру; сөйләм нормаларын үзләштерү; 2) татар жыр-биюләренә соклану, алар белән кызыксыну теләкләрен үстерү; 3) ана телендә аралашырга теләк уяту; үз гаиләң, эти-әниң белән горурлану хисе тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 165 бит
3 атна	8 Март Әниләр бөйрәме	1) балаларның әниләр бөйрәме турындагы мәгълүматларын киңәйтү; әниләр турында тасвирлау хикәясе сөйләргә өйрәтү; 2) балаларның игътибарын, кабул итүләрен, хәтерләрен, фотография кулланып, эзлекле сөйләүләрен үстерү; 3) әниләргә мэхәббәт һәм аларга ярдәм итү теләге тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 169 бит
Апрель 1 атна	“Эт көчәкләр белән” дигән картина буенча хикәя төзү	1) сюжетлы картинаның персонажларын игътибар белән карау, эчтәлегә буенча сорауларга җавап бирү, тәрбияче белән бергә сөйләү осталыгын формалаштыру; эчтәлекне сөйләгәндә ижадилык элементларын куллануға ярдәм ит; сөйләмне сыйфатлар куллану хисабына баету; 2) балаларның игътибарын, күрү хәтерен, тыңлау осталыгын, танып белүләрен, кызыксынуларын үстерү; 3) йорт хайваннарына карата кызыксынуларын үстерү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 171 бит
3 атна	Халык жәүһәрләре Бияләй һәм перчатка	1) татар халкының кул эшләре белән таныштыру; тәрбияченең сөйләмен аңларга, сорауларга җавап бирергә өйрәтүне дәвам итү; 2) сенсор культураны, сүзлек байлыгын, сөйләмнең грамматик төзелешен үстерү; 3) халкыбызның кул эшләре белән кызыксыну, чисталык, пөхтәлек, тырышлык, киёмнәргә сакчыл караш тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 173 бит
Май 1 атна	Яз. Аюнын язгы мажаралары	1) балаларны исем, сыйфат кулланып гади жөмлөләр төзәргә өйрәтү; язның төп билгеләрен ныгыту; баларның сүзлек запасын киңәйтү;	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина

		2)балаларнын кызыксынуун, игътибарын, хәтерен, фикерләвен устеру; 3)балаларда табигатька сакчыл караш, дустанә мөнәсәәбәт тәрбияләу.	Туган телдә сөйләшәбез 176 бит
3 атна	Урман кулендә	1)балаларнын (с), (з), (у), (ш) авазларын дәрәс әйтуләрен ныгыту, (ж) авазынын артикуляциясен исләренә төшеру; язны ң төп билгеләре, айлары, табигать куренешләре турындагы белемнәрен ныгыту; 2)балаларнын кызыксынуун, хәтерен, логик фикерләвен, вак моторикасын устеру; 3)балаларда табигатька сакчыл караш, дустанә мөнәсәәбәт тәрбияләу.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдин ова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 179 бит
	Жину рәйрәме. Транспорт	1)балаларнын транспорт төрләре белән таныштыруны дәвам иту; бер транспорт төре турында тасвирлау хикәясе төзәргә өйрәту; 2)балаларнын диалоглы сөйләмнәрен, конкрет-образлы фикерләвен, кызыксынуун, сузлек запасын устеру; 3)ветераннарга карата хөрмәт, горурлану хисләре һәм коллективта эшләу теләге уяту; унай атмосфера тудыру.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдин ова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 183 бит
	Жәй. Бөжәкләр	1)балаларны бөжәкләр турындагы кузаллауларын формалаштыруны дәвам иту; 2)сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү; сузлекне кинәйтү; 3)бөжәкләргә карата сакчыл караш тәрбияләу.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдин ова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 186 бит
	Чәчәкле жәй	1)жәй ел фасылына хас билгеләр белән таныштыруны дәвам иту; 2)сөйләмнең грамматик төзелешен формалаштыру, предметлы картиналар буенча «Жәй» темасына хикәя төзү осталыгын устеру; 3)тырышып шөгылләнү теләге тәрбияләу.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдин ова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез 188 бит

Файдаланылган методик кулланма

1. Хәзрәтова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г., Хабибуллина И.Ж. Туган телдә сөйләшәбез. – Казан Фолиант, 2013
2. Закирова, К.В. Эткәм – әнкәмнең теле: тәрбия эше рус телендә алып барыла торган балалар бакчаларында өйрүче татар балаларын ана теленә өйрәтү буенча кулланма. / К.В.Закирова, С.М.Гаффарова, - Казан: Мәгариф, 1997.
3. Р. Борханова. Туган як табигате белән таныштыру. Казан.: ИУУ РТ. 1998.
4. Ф.Ф. Юсупова, З.Ф.Камалова, Р.А.Борханова. Гөлбакча. (Хрестоматия для татарских детских садов). Казань: Татарское кн. Издательство., 1990.
5. Балачак аланы: татар балалар балалар бакчасы тәрбиячеләре өчен хрестоматия. – Казан: РИЦ, 2012.

“Матур эдэбиат уку” перспектив план

Ел ахырында үзлөштөрөлөргө тиешле белем һәм күнекмэләр

Аерым бер эдэби эсэрне тыңлайсы килү теләген әйтә белү.

Балалар китапларының иллюстрацияләрен кызыксынып карау.

Яраткан әкиятне атый белү, ошаган шигырьне яттан сөйли алу; уен вакытларында санамыш ярдәмендә уенны алып баручыны сайлау (өлкәннәр күзәтүе астында).

“Әсәр ошадымы?”, “Әсәрдә бигрәк тә кем ошады һәм ни өчен?”, “Кайсы өзекне кабат укырга?” кебек сорауларга аңлап жавап бирү.

Эшчәнлекнең тематик планы

№	Тема	Бурычлар	Файдаланылган эдэбиат	Үткәру вакыты
1	Белем бәйрәме. Ә.Хәсәновның «Балалар бакчасында» хикәясен уку	Хикәянең эчтәлеген игътибар белән тыңлау, эчтәлек буенча сораулар бирү, сөйләм телен үстерү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 198 бит	Сентябрь 1 атна
2	Г.Лотфиның «Ул бакчаны ярата» шигырен уку	Балаларның сорауларга жавап биру осталыгын ныгыту, шигырьнен аерым сузләрен әйтергә мөмкинлек биру.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 200 бит	3 атна
3	Көз. Л. Леронның «Яфрак бәйрәме» шигерен уку	Балаларны шигырьнең эчтәлеге белән таныштыру, күзгә табигатьтәге үзгәрешләргә күрә белергә өйрәтү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 202 бит	Октябрь 1 атна
4	Г.Гомәрнең «Аю Әппәс» әкиятен уку	Балаларга әкиятнен эчтәлеген истә калдырырга ярдәм иту, сузлек байлыгын арттыру, баларда бергә шөгелләнү тәрбияләу.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 204 бит	3 атна
5	Мин дөньянын бер кешесе. Б.Рәхмәтнең «Бакчага киләчәк» шигырен уку. Һөнәрләр турында	Хөнәрләр белән таныштыру, Игътибарны, сөйләмне, хәтерне үстерү, хөнәрләргә хөрмәт тәрбияләу.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 207 бит	Ноябрь 1 атна

	сөйләшу.			
6	Минем шәһәрәм, минем ватаным. Ә.Рәшитнең “Кояшлы ил” шигырен уку	Балаларның шигыреннән эчтәлеген аңларга булышу, Татарстан Республикасы турында белемнәрен ныгыту, патриот хисләрне тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 210 бит	Затна
7	Яна ел бәйрәме. Хәйдәрнең “Керпе туны” әкиятен уку	Балаларны әсәрнең эчтәлеген белән таныштыру; сорауларга дөрөс җавап бирү осталыгын камилләштерү, тәрбиячеләргә артынан аерым сүзләргә, фразаларны кабатларга мөмкинлек бирү; бәйләнешлелә итеп сөйләргә өйрәтү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 213 бит	Декабрь 1 атна
8	М.Файзуллинаның «Кыш бабай» шигырен ятлау	Яңа ел бәйрәме турында әңгәмә кору, кыш бабай турында шигырь уку, истә калдыру, ятлау.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 215 бит	3 атна
9	Ә.Каринаның «Кыш» шигырен уку	Балаларны шигырь белән таныштыру, резинаның сыйфатлары хәм узлеген белән таныштыру, сузлек байлыгын устеру.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 217 бит	Январь 1 атна
10	Кыш. Хәйдәрнең “Керпе туны”. әкиятеннән эчтәлеген сөйләү	Балаларны әсәрнең эчтәлеген белән таныштыру; сорауларга дөрөс җавап бирү осталыгын камилләштерү, тәрбиячеләргә артынан аерым сүзләргә, фразаларны кабатларга мөмкинлек бирү; бәйләнешлелә итеп сөйләргә өйрәтү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 219 бит	3 атна
11	Ватанны Саклаучылар көне. К.Булатованың “Солдатлар” шигырен уку	Әдәби әсәр аша Ватанны саклаучылар көнен белән таныштыруны дәвам итү; шигыреннән эчтәлеген балаларның аңына җиткерү, куелган сорауларга җавап бирүне камилләштерү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 222 бит	Февраль 1 атна
12	8 Март. Д. Хәбибуллинаның “Бүләк”	Балаларның кабул итүләрен, хәтерен, игътибарын, сөйләмдә ирекле аралашуларын, башкаларга аңлаешлы итеп җавап бирү	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина	3 атна

	шигырен уку	осталыгын үстерү; әниләргә хөрмәт, ярату хисе тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез, 224 бит	
13	Халык жәүһәрләре. Без әкият яратабыз	Халык авыз ижаты әкиятләре белән таныштыруны дәвам итү; Сорауларга авап бирү осталыгын үстерү; диалоглы сөйләмне камилләштерү; балаларда чисталык, пөхтәлек, узара ярдәм, яхшылыкка омтылу теләге тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдин ова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 227 бит	Март 1 атна
14	К. Ушинский-Ның «Хайваннар бәхәсе» әсәрен уку	Балаларның сорауларга жавап бирү осталыгын ныгыту; сюжетның эзлеклелеген истә калдырырга ярдәм итү; әсәрни игътибар белән аңлап тыңларга өйрәтүне дәвам итү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдин ова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 230 бит	3 атна
15	Ә.Рәшитнең “Кояшлы ил” шигырен яттан өйрәнү	Балаларның шигыренә эчтәлеген аңларга булышу, сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәтү; кайбер сүзләренә (ашлык, кыр, күк) мәгънәсен аңлату, үзенчәлекләрен күрергә өйрәтү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдин ова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 232 бит	Апрель 1 атна
16	“Тавык, Твчкан, Көртлек” татар халык әкиятен сөйләү	Балаларга әкиятнең эчтәлеген аңларга булышу, персонажларның гамәлләрен анализлау сәләтен формалаштыру; конкрет - образлы фикерләвен, физик сыйфатларын үстерү; татар халык әкиятләренә уңай мөнәсәбәт тәрбияләү	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдин ова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 235 бит	3 атна
17	“Күбәләкләр ничек килеп чыккан?” филиппин халык әкиятен уку	Әкиятнең эчтәлеген кабул итәргә һәм аңларга өйрәтү; жәй турында белемнәрен ныгыту; балаларның кабул итүләрен, хәтерен, сүзлек байлыгын, әкиятнең эчтәлегенә буенча сорауларга жавап бирү осталыгын үстерү.	Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдин ова, И.Ж. Хәбибуллина Туган телдә сөйләшәбез, 237 бит	Май 1 атна

Файдаланылган методик кулланма

1. Туган телдә сөйләшәбез: методик әсбап / Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибуллина – Казан: Инновацион технологияләр үзәге.- 2013. – 256 б.
- 2.К.В.Закирова Балачак аланы. Балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм эти – әниләр өчен хрестоматия - Казан: РИЦ нәшрияте, 2011

“Ижади сэнгать” белем бирү өлкэсе

“Ижади сэнгать” белем бирү өлкэсе эчтэлеге балаларда эйлэнэ-тирэдэге ма-турлыкка кызыксыну уятуны һәмүз-үзлэрен күрсәтү ихтыяжларын канэгать-лэндерүне формалаштыру максатларын тормышка ашыруга юнэлтелә һәм белем бирү бурычларын билгели.

Рәсем ясау

Ел ахырына үзләштерелергә тиешле белем һәм күнекмәләр

- Предмет – күренешләрне карандаш, буяулар, фломастерлар, төсле акбурлар кулланып сүрәтләү, төсләрне дөрес сайлап, пөхтә итеп буяу;
- Бер рәсемдә берничә предметны берләштереп, катлаулы булмаган сюжет төзү.

Дымково, Филимоново уенчыкларынын ачык чагылышлы сүрәтләү чараларын күрсәтә белү, китап иллюстрацияләре белән кызыксыну.

Эшчәнлекнең тематик планы

№	Тема	Бурычлар	файдаланылган әдәбият	Үткәрелү вакыты
1	Жәй турында рәсем ясау	Балаларны күргәннәрен бер рәсемдә бер эчтәлеккә берләштереп сүрәтләргә өйрәтү. Пумала белән дәрес эш итүне, суда юуны ныгыту. Рәсемнең эчтәлегенә карап предметларны дәрес итеп урнаштыра белергә өйрәнү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 23 бит	Сентябрь 1 атна
2	Алмалар житешкән чак	Балаларга агач ясарга өйрәтүне дәвам итү: кәүсәсен, төрле якка үскән озын һәм кыска ботакларын. Карандаш белән ясау ысулларын ныгыту. Рәсемне олы итеп бөтен биткә ясарга өйрәтү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 25 бит	2 атна
3	Матур чәчәкләр	Балаларда күзәтүчәнлекне үстерү, ясау өчен предметны сайлый белергә өйрәтү. Пумала һәм буяулар белән эш итү күнекмәләрен ныгыту, эстетик тәрбия бирү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 27 бит	3 атна
4	Балалар теләге буенча рәсем ясау	Уң кулда пумаланы дәрес тоты белергә өйрәтүне дәвам итү. Рәсемнәрне карап матурларын сайлый белү. Төсләрне аера белергә өйрәтү, уйлау сәләтләрен үстерү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду.	4 атна
5	Алтын көз	Балаларны көз аена хас булган рәсемнәр сүрәтләргә өйрәтү. Техник рәсем ясау алымнарын ныгыту. Пөхтәлеккә тәрбияләү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду.	Октябрь 1 атна

			31 бит	
6	Әкияти агач	Рәсемдә әкияти образны сүрәтләргә өйрәнү; агач ясауны камилләштерү; дөрес итеп буярга өйрәтү, матурлыкны күрә белүне тәрбияләү	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 33 бит	2 атна
7	Альяпкыч бизәү	Тар кәгазьдә гади бизәкләр төзергә өйрәтү. Төс һәм төсмерләрен сурәтләү күнекмәләрен үстерү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 34 бит	3 атна
8	Төрле төстәге шарлар	Түгәрәк һәм озынча түгәрәк формаларны ясау күнекмәләре белән танышуны давам итү; охшаш һәм аермалы якларын табу; яхшы күрсәткечләргә омтылыш тәрбияләү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 55бит	4 атна
9	Гади һәм алтын йомыркалар	Эчке форманы, «үткен» төшенчәләрен белү. Овал формаларында рәсем ясарга өйрәтүне давам итү. Дөрес буялырга күнегүләр, рәсемнәр. Эчтәлекне тасвирлау.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 36 бит	Ноябрь 1 атна
10	Свитер бизәү	Татар халык орнаменты белән таныштыруны давам итү. Декоратив бизәү элементлары: ләлә чәчәге, яфракларны рәсемгә төшерү. Мөстәкыйльлелек тәрбияләү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 40 бит	2 атна
11	Кечкенә гном	Балаларны рәсемдә бәләкәй кеше образы ясарга өйрәтү, кеше рәсемен сүрәтләгәндә аның өлешләрен дөрес урнаштыру: түгәрәк башы, конуска ошаган күлмәк, конуслы колпачек, туры кулы, зурлыклары буенча нисбәтләрен дөрес күрсәтә белү. Буяулар белән рәсем ясауны ныгыту.Әзер рәсемнәргә дөрес бәя бирү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 42 бит	3 атна
12	Үз теләген белән рәсем ясау	Рәсемнең темасын сайлап алырга һәм башланган эшене ахырына житкерергә өйрәтү. Каләмне дөрес итеп тотып, рәсемнең кечкенә өлешләрен дөрес итеп буярга күнектерү. Эстетик күзаллау тәрбияләү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 38 бит	4 атна

13	Аквариумда балыклар йөзә	Төрле юнәлештә йөзгән балыклар ясау, аларның формасын, канатларын, көйрыгын дөрес күрсәтү. Мөстәкыйльлек тәрбияләү	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 43 бит	Декабрь 1 атна
14	Кар кызы	Кар кызын тун белән сүрәтләргә өйрәтү. Гади формаларны ясауны ныгыту; бөтен биткә ясау.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 47 бит	2 атна
15	Яңа елга котлау откырыткасы	Мөстәкыйль рәвештә рәсемнең эчтәлеген уйларга өйрәнү. Пумала һәм буяулар белән чиста, дөрес эш итәргә өйрәтүне дәвам итү. Балаларда мөстәкыйльлек һәм инициатива тәрбияләү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 48 бит	3 атна
16	Безнең бизәлгән чыршы	Балаларны рәсемнәрдә бизәлгән чыршы ясарга өйрәтү; чыршының ботакларын аска каратып ясау. Төрле төстәге буяулар кулланып ясауны дәвам итү. Матурлыкны күрергә өйрәтү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 50 бит	4 атна
17	Кыш көне кечкенә чыршыга салкын	Балаларны рәсемдә гади сюжет ясарга һәм рәсемнәрендә төп эчтәлекне ачарга өйрәтү. Краска, пумала белән чиста эшләргә өйрәтүне дәвам итү. Балаларның күзаллауларын үстерү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 51 бит	Январь 2 атна
18	Ботаклары асылынган агач	Балаларны нечкә һәм юан ботаклары ясаган вакытта каләм ярдәмендә төрле басым белән басып ясарга кирәклеген аңлату. Яхшы нәтижеләргә ирешергә өйрәтү. Балаларның күзаллауларын үстерү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 52 бит	3 атна
19	Кульяулык бизәү (декоратив рәсем)	Балаларны татар халык бизәкләре, нәкышләре белән таныштыруны дәвам итү. Буяу белән нокталар, тамчылар, яфрактар, чәчәк элементлары ясарга өйрәтү. Рәсем ясарга теләк тәрбияләү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 57 бит	4 атна
20	Флажоклар белән тасма бизәү	Балаларны турыпочмаклы эйберләр ясарга, аларны буяу белән пөхтә итеп буярга һәм гади композицияләр уйлап табарга өйрәтү. Матурлыкны күрергә өйрәтү. Эстетик сиземләү тәрбияләү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 58 бит	Февраль 1 атна
21	Бии торган кыз	Балаларны гади чагыштырулар белән кеше фигурасы: башы кечерәк, гәүдә өлешен зурырак	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в	2 атна

		итеп ясарга өйрәтү. Рәсемнәрендә катлаулы булмаган хәрәкәтләр ясау алымнарын ныгыту. Пөхтә итеп эшләргә өйрәтүне дәвам итү.	детском саду. 60 бит	
22	Матур кошчык	Балаларны овал формасы кулланып кошчык рәсеме ясарга өйрәтү; аның каурыйларын дөрес тасфирлау. Пумала һәм буяулар белән ясау алымнарын ныгыту. Кузаллауларын ныгыту.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 61 бит	3 атна
23	Матур чәчәкләр	Балаларны күзәтү сәләтен үстерү, татар халык орнаментлары белән таныштыруны дәвам итү. Буяу белән пумаланы дөрес кулланырга өйрәтүне дәвам итү. Рәсемнәрне карап матурларын сайлый белү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 64 бит	4 атна
24	Матур төзелеш	Балаларны рәсемнәрдә төзелеш күренешен сүрәтләргә, альбом битендә дөрес итеп урнаштырырга өйрәтү. Фигураларны дөрес итеп атауларына ирешү. Пөхтәлек тәрбияләү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 73 бит	Март 1 атна
25	Курчак күлмәген бизәү (декоратив рәсем)	Таныш булмаган элементлардан (тасма, нокта, түгәрәк) бизәкләр төзәргә өйрәтүне дәвам итү. Төрле төсләр кулланып каләмнәр белән мөстәкыйль рәвештә сүрәтләргә өйрәнү. Уйлау сәләтен үстерү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 68 бит	2 атна
26	Әкияти өй-теремкәй	Балаларны рәсемнәрдә әкияти сюжетларны сүрәтләргә өйрәнүне дәвам итү. Төсләр сайларга өйрәнү. Пөхтә итеп эшләргә өйрәтүне дәвам итү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 72 бит	3 атна
27	Кәжә бәтие	Балаларны дүртаяклы хайван сүрәте ясарга, аны кәгазь битендә дөрес итеп урнаштырырга өйрәтү. Гәүдә пропорциясен сакларга кирәклеген аңлату. Игътибарлылык тәрбияләү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 69 бит	4 атна
28	Һәрвакыт булсын ,кояш!	Балаларның образлы кузаллауларын үстерү. Үзе ясаган рәсемгә шатлана белү. Активлык тәрбияләү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 74 бит	Апрель 1 атна
29	Минем яраткан курчагым	Балаларны рәсемнәрендә яраткан уенчыкларын ясарга өйрәтүне дәвам итү. Рәсемне бөтен битне тутырып ясарга кирәклеген исләренә төшерү. Төшкән рәсемнәренә соклана белү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 75 бит	2 атна
30	Син яшәгән йорт	Балаларны рәсемнәрендә турыпочмаклы итеп йорт һәм	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной	3 атна

		тезеп йортның тәрәзэләрен ясарга өйрәт. Алган тәэсирләрден рәсемне тулыландырырга өйрәтү. Пөхтәлек тәрбияләү.	деятельности в детском саду. 75 бит	
31	Бәйрәмчә бизэлгән йорт	Бәйрәмчә бизэлгән шәһәр күренешен ясарга өйрәтү. Йортларны рәсемдә бәйрәмчә бизәү. Образлы күзаллауны ныгыту. Төшкән рәсемнәренә соклана белү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 78 бит	4атна
32	Болытлар арасынан очкычлар оча	Балаларны каләмгә төрле басым ясап болытлар арасынан очучы очкычларны ясарга өйрәтү. Образлы күзаллауны ныгыту. Төшкән рәсемнәренә соклана белү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 80 бит	Май 1 атна
33	Яз турында рәсем ясау	Балаларда яз фасылыннан алган тәэсирләрәннән рәсем ясарга өйрәтү. Буяулар белән рәсем ясау алымнарын ныгыту. Уйлау сэләтен үстерү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 81 бит	2 атна
34	Үз теләгән белән рәсем ясау	Рәсемнең темасын сайлап алырга һәм башланган эшенә ахырына житкерергә өйрәтү. Каләмне дөрес итеп тотып, рәсемнең кечкенә өлешләрен дөрес итеп буярга күнектерү. Эстетик күзаллау тәрбияләү.	Т.С. Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 82 бит	3 атна

Файдаланылган методик кулланма

1. Т.С. Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. «Мозаика-Синтез»,2014.
2. Т.Г.Казакова. Занятия с дошкольниками по изобразительной деятельности. М.: Просвещение, 1995.

Эвэлэү перспектив план

Ел ахырында үзлөштөрөлөргө тиешле белем һәм күнөкмөлөр

Өйрэнгән барлык алымнарны кулланып, төрлө предметлар һәм уенчылар эвэлэү, аларны коллектив композициягә берләштерү.

Эшчәнлекнең тематик планы

№	Тема	Бурычлар	Файдаланылган әдәбият	Үткәрелү вақыты
1	Алмалар һәм жиләкләр.	Түгәрәк формалы предметлар эвэлэүне ныгыту. Тирә яктагы хисләрне эвэләүдә күрсәтергә (алмалар һәм жиләкләр пеште). Пөхтә эш итәргә өйрәтү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 23 бит	Сентябрь 1 атна
2	Бәләкәй һәм олы кишерләр .	Балаларны озынча формалы предметлар эвэләргә өйрәтү , олы һәм бәләкәй предметлар эвэләү. Ясаган әйберләргә игътибар итү, бәя бирә белү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 25 бит.	3 атна
3	Кыяр һәм чөгөндөр.	Овал формалы әйберләр белән таныштыру эвэләү алымнарын ныгыту.Балчыктан эвэләнгән төп формадан аерым кисәкләрне сузарга өйрәтү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 26 бит.	Октябрь 1 атна
4	Балык	Балаларның эвэләү белән кызыксынуларын үстерү.Овал форманы белүне ныгыту.Балыкка хас әйберләр ясау.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 36 бит	3 атна
5	Гөмбәләр	Таныш предметлар эвэләүне үстерү.Эвэләү алымнарын кулланып пластилинны түгәрәкләп тәгәрәтеп эвэләү .изү кырыйларын чеметеп алу.Ясалган предметларга образлы бәя бирү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 32 бит.	Ноябрь 1 атна
6	Үрдәк.	Эвэләү алымнарына өйрәтү пластилинны сылап изеп тигезләп ясауны.Берничә кисәктән торган предметлар эвэләргә пропорцияләрне саклап кисәкләрне дөрес урнаштырырга өйрәтү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 43 бит.	Затна
7	Кышкы киёмдәге кыз.	Берничә кисәктән торган кышкы киёмдәге кыз эвэләргә өйрәтү (башы аска таба кинәйгән түн)пропорцияләрне дөрес саклап ясау.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 47 бит	Декабрь 1 атна

8	Үрдэк үрдэк бәбиләре белән	Балчыктан кош гәүдәсен ясарга өйрәтү, овал формалы гәүдәсен ясау, чеметеп һәм сузып вак оләшләрән ясау :томшыгын, койрыгын, канатларын мөстәкыйль рәвештә.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 48 бит.	3 атна
9	Кошчык.	Пластининнан кош гәүдәсен ясарга өйрәтү, овал формалы гәүдәсен ясау, чеметеп һәм сузып вак өләшләрән ясау; томшыгын, койрыгын, канатларын мөстәкыйль рәвештә ясарга өйрәтү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 51 бит.	Январь 2 атна
10	Озын тунда кыз.	Балаларны кеше гәүдәсенә гәдәти формаларын бирергә өйрәтү, пропорцияләрне саклау.	Т.С.Комарова. Занятия с дошкольниками по изобразительной деятельности.55 бит.	4атна
11	Әйлән-бәйлән	Балаларны өләшләрнең чагыштырмасын дәрәҗәләп, кеше фигурасын сурәтләргә өйрәтергә. Уз эшләрән башка балалар эшләре белән берләштерергә өйрәтергә. Образлар кабул итүне устеру. Дымковский курчак белән таныштыру.	Т.С.Комарова. Занятия с дошкольниками по изобразительной деятельности.59 бит.	Февраль 2 атна
12	Чыпчыклар бодай чүплиләр.	Балаларны кошларнын гәүдәсен бодай чүпләгән килеш ясау.Әвәләү алымнарын ныгыту.	Т.С.Комарова. Занятия с дошкольниками по изобразительной деятельности .61бит.	4 атна
13	Миски.	Балаларны түгәрәк форманы бармак белән батырып кертү, миски ясарга өйрәтү. Кырыйларын сыпырып тигезләү. Эш барышында пөхтәлек тәрбияләү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 66 бит.	Март 2 атна
14	Кәжә	Балаларны дүрт аяклы хайванны (сарык жаны, баш, турыдан-туры аяклар) ясауны өйрәтергә. Әвәләүне беркетү: шомарту, йолку һ. б.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности. 69бит.	4 атна
15	Касә	Балаларны төрле ысул белән жәю, салу һәм бармак очлары белән форма бирү, тигезләү ысулларын өйрәтү. Беркетү, сыгу һәм шомарту күнегүләрән күнектерү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности.76 бит.	Апрель 2 атна
16	Кош савыттан бөртекләр чупли	Элек үзләштерелгән алымнардан файдаланып, таныш фәннәрне ясып белү: жәелү, тартылу, туры килү, частьләрне тоташтыру, беркетү урыннарын кысып һәм шомартып ныгыту.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности.78 бит.	4атна

17	Куянчык	Балаларны хайван кисэргэ, анын гэйдэсен чын формасын, башын, тешлэрен тапшырырга өйрөтөргэ. Эвэлэү нэм өлөшлэрне тоташтыру ысулларын берктергэ.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности.82 бит.	Май 2 атна
18	Балалар телэге буенча эвэлэү	Эвэлэү алымнарын ныгыту. Фантазиялэрен үстөрү.	71 бит	4 атна

Файдаланылган методик кулланма

1. Т.С. Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. М.: Просвещение, 1981.
2. Т.Г.Казакова. Занятия с дошкольниками по изобразительной деятельности. М.: Просвещение, 1995.
3. В.Лиштван. Конструирование. М.: Просвещение, 2000

Кисеп ябыштыру перспектив план

Ел ахырында үзлөштөрөлөргө тиешле белем һәм күнекмэләр

*Кайчыны дөрес итеп тотып, турыга һәм диагональ буенча кисү; квадраттан-түгәрәк, турыпочмактыктан овал кисү ;

*Берничә кисәктән торган предметларның сүрәтләрен пөхтә итеп ябыштыру;

*Предметның төсләрен туры китереп яисә үз теләген белән төсләр сайлау;

*Үсемлек орнаменты яки геометрик фигуралар кулланып бизәкләр төзү.

Эшчәнлекнең тематик планы

№	Тема	Бурычлар	Кулланма материал	Үткәрелү вакыты
1	Матур флагчыклар	Балаларны кайчы белән эш итәргә , кисәргә өйрәтү. Пөхтә итеп ябыштырырга, араларны тигез калдырырга өйрәтү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 25 бит	Сентябрь 2 атна
2	Салфетка бизәү.	Квадратта бизәк ясарга, элементларны уртага почмакларга ябыштырырга өйрәтү.Кайчы белән дөрес эш итәргә өйрәтүне давам итү. Ижади сәләт үстерү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 30 бит	4 атна
3	Яулык бизәү	Почмакларга өйрәтү. Түгәрәк, квадрат һәм өчпочмак формаларының белү гыйлемен беркетү. Тезмәләр күнегүләрен туплау. Форманы үзгәртеп корырга, өчпочмак һәм ярымтүгәрәк бер квадратны кисәргә өйрәтү. Композицион сәләтләрен үстерү, төсләрне кабул итү.	Т.С.Комарова Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 34 бит	Октябрь 2 атна
4	Елгада көймә йөзә	Турыпочмакның почмакларын кисеп,формаларын үзгәртәргә өйрәтү, композиция төзү күнекмәсен ныгыту. Кайчыны дөрес тотарга һәм аның белән эш итәргә күнектерү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 35 бит	4 атна

5	Безнең шәһәрдә күп катлы өй төзелгән.	Кәгазь тасманы туры итеп кисәргә өйрәтү. Почмакларын тигезләү, рәсемне кисәкләрдән төзү. Апликациядә олы йөрт образын тудыру. Пөхтә итеп ябыштыру күнекмәләрен ныгыту.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 39 бит	Ноябрь 2 атна
6	Гөмбәләр	Балаларны почмакларны түгәрәкләп кисәргә өйрәтү, кайчы белән дәрәс эш итәргә өйрәтү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной в детском саду деятельности. 41 бит	4 атна
7	Чыршыга төймәләр	Түгәрәк һәм овал формаларны ясау өчен шакмак һәм туры почмакның почмакларын кисәргә өйрәтү, чиратлаштырып ябыштыру, пөхтә һәм чиста эш итү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 64 бит	Декабрь 2 атна
8	Кибеткә матур пирамидалар алып килделәр	Балаларны квадрат формасыннан түгәрәк кисү күнекмәләрен беркетү. Кайчы белән идарә итү алымнарын беркетергә. Төсләрен сайларга өйрәтү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 52 бит	4 атна
9	Уенчыклар төялгән арба	Кирәкле рәсем өлешләрен кисеп алырга күнектерү. Тасманы тигез өлешләргә бүлү. Шакмакларны түгәрәкләп кисү күнекмәсен ныгыту	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной в детском саду деятельности. 68 бит	Январь 2 атна
10	Очучы самолетлар. Әтигә бүләк	Балаларны рәсемне өлешләрдән жыеп һәр бер өлешнең үз урынын табып кую. Пөхтәлек тәрбияләү. Алган белемнәрен кулланып предметлар ясау, композиция төзү күнекмәсен ныгыту. Якыннарына игүтибарлы булырга өйрәтү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 60 бит	Февраль 2 атна
11	Әнигә һәм әбигә матур чәчәк кисеп	Балаларга матур чәчәк һәм аның өлешләрен кисеп ябыштырырга ярдәм итү. Төсне тоемлау, күз	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной	4 атна

	ябыштыру	алдына китереп эшлэүне үстерү. Якыннарына игътибарлы булырга өйрэтү.	деятельности в детском саду. 63 бит	
12	Квадрат жирлеккә бизэк төшерү	Квадрат жирлеккә матур бизэк төшерергә өйрэтү. Геометрик фигураларны дөрес куеп кырыйга, уртага, почмакларга ябыштыру. Мөстәкыйльлек тәрбияләү	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 72 бит	Март 2 атна
13	Могжизалы бакча.	Алган белемнәрен кулланып ,коллектив эшли белергә ,берничә кисәктән торган предметларның сурәтләрен пөхтә итеп ябыштырырга өйрэтү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 81 бит	4 атна
14	Нәрсә түгәрәк, ә нәрсә овал була?	Шакмакны түгәрәкләп кисүне ныгыту, күзаллап ясарга өйрәтүне дәвам итү. Балаларның ижади мөстәкыйльлекләрен үстерү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 66 бит	Апрель 3 атна
15	Табышмаклар	Яссы геометрик фигураларны бер өлеше белән чагыштыра белү, эзер өлешләрдән рәсем ясау, вак детальләрен мөстәкыйль кисү. Жыйнак ябыштыруны күнектерү. Ижатны, образлы карашны үстерү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 73бит	4 атна
16	Нәрсә телесең шуны кисеп ябыштыр	Балаларны алга таба эшләү ниятенә буйсындырырга өйрәтү. Турыпочмак, түгәрәк һәм вак детальләрен кисергә өйрәтү. Мөстәкыйльлек, ижат тәрбияләү.	Т.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 75 бит	Май 2 атна
17	Серле бакча	Балалар белән берлектә серле бакча тудыру, туры почмакларны түгәрәкләп кисергә өйрәтү.	.С.Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. 81бит	4 атна

Файдаланылган әдәбият

1. Т.С. Комарова. Занятия по изобразительной деятельности в детском саду. М.: Просвещение, 1981.
2. Т.Г.Казакова. Занятия с дошкольниками по изобразительной деятельности. М.: Просвещение, 1995.

Юл йөрү кагыйдэләре буенча аңлатма язуы

Балаларны юлларның машиналар һәм жәяүлеләр йөри торган өлешләре (тротуар) белән таныштыру; светофорның кызыл, сары һәм яшел төсләренен мәгънэләрен аңларга ярдәм итү.

Жиңел һәм йөк машиналарының охшаш һәм аермалы якларын табарга, мөһим детальләре (автомобильдә: кабина, руль, тәгәрмәчләр һ.б.), тору урынын (тәрәзә артында, биек, ерак) әйтә белергә өйрәтү. Хәрәкәт итү чараларының кайбер охшаш якларына игътибар итәргә күнектерү.

Балаларның дидактик материал белән булган мөстәкыйль уеннарына шартлар тудыру. Мөстәкыйль карау өчен төрле рәсемле китаплар, реклама буклетлары, техник уенчыклар тупланмасын карарга мөмкинлек бирү.

Юл йөрү кагыйдэләре буенча перспектив план

Үткәру вакыты	Дәресләр тематикасы	Дидактик уеннар	Хәрәкәтле уеннар
сентябрь	“Йөк һәм жиңел машиналар белән танышу”	“Гараж”, “Ике бертөрле автомобильне эзләп тап”	“Төсле автомобильләр”
октябрь	“Урам белән танышу”	“Безнең урамыбыз”	“Миңа таба йөгерегез”
ноябрь	“Автобус”	“Автобусны ясап бетер”, “Дүртенчесе артык”.	“Чыпчыклар һәм автомобиль”
декабрь	“Йөк һәм маршрут буенча йөрүче транспорт чаралары”	“Кискәлэнгән рәсемнәр”, “Кем нәрсәдә бара”.	“Поезд”
январь	“Төсләр иленә сәяхәт”	“Тиз җавап бир”	“Үз төсенне эзләп тап”
февраль	“Шундый төрле машиналар”	“Кем нәрсәдә бара”	“Кошлар һәм автомобиль”
март	“Светофорны күзәтү”	“Светофор”, “Дөрес светофорны эзләп тап”.	“Светофорның төсләре”
апрель	“Транспорт төрләре һәм аларның аермалыклары”	“Кыен виражлар”, “Авомашинаны исеңдә калдыр”.	“Атлар”
май	“Йомгаклау: “Без барабыз, барабыз, барабыз”	“Аю баласына юлны аркылы чыгарга ярдәм ит”.	“Поезд”

Милли-төбәк компоненты.

Шәхескә белем бирү, аны тәрбияләү һәм тормышка эзерләүдә күп факторлар катнаша: гаилә, тирә-юнь, урам, табигать һәм шулар белән белән беррәттән милли-региональ үзенчәлекләр. Һәр халык, Һәр милләт үзенә рухи байлыгын үзенчәлекле шартларда, үзенчәлекле юллар һәм алымнар белән туплаган. Аларның һәрберсе дөнья мәданиятенә үзеннән сизелерлек өлеш кертә, баета. Милли рухи байлык аерым халыкның гына түгел, ул – гомумкешелек кыйммәтләренә нигезе. Димәк, балаларны кечкенәдән үк үз халкының, үз туган жиренә үзенчәлекләре белән таныштыру гомумкешелек кыйммәтләре белән таныштыруның башлангычы булып тора. Безнең бурыч – үткән буыннар туплаган рухи байлыкны саклап, баетып, аның кешелек тарафыннан иң кыйммәтле дип табылган үрнәкләрен балаларга житкерү. Шуннан чыгып, программага милли-региональ компонент өстәлгән. Милли төбәк өлеше билгеле бер төбәкнең мәгариф өлкәсендә мәнфәгатьләрен, туган як мәданиятен, гореф-гадәтләрен, тел һәм әдәбиятны, тарих, география һ.б. үзенчәлекләренә белү зарурлыгын билгели. “Татарстан Республикасы дәүләт телләре Татарстан Республикасында башка телләр турында” Татарстан Республикасы Законы (2004) Татарстан халыкларын, аларның мәданиятен һәм телләрен саклау, һәръяклап үстерүне, жәмгыятнең социаль-иқтисади, рухи-әхлакый үсүендә һәр милләтнең ижади көчен, гореф-гадәтләрен һәм күркәм традицияләрен тулысынча файдалануны күздә тотта. Тәрбия белем бирү программасында милли-төбәк компоненты кертелүе әлеге законны гамәлгә ашыруда зур ярдәмлек булып тора.

Милли-төбәк компонентларны исәпкә алып уртанчылар төркемендә тәрбия һәм укуыту бурычлары:
-Туган якның кошларына, хайваннарына, үсемлекләренә карата сакчыл һәм кайгыртучан мөнәсәбәт тәрбияләү.

- Балаларның сәләмәтлекләрен ныгытырга дәвам итү.
- Өлкәннәрнең хезмәтенә кызыксыну тәрбияләү, хөрмәтләргә өйрәтү.
- Балаларның сөйләмнәрен үстерү.

Милли-төбәк компонентларны исәпкә алып юнәлеш эчтәлегә

Белем бирүдә төп бурычлар :

Туган төбәккә, балалар бакчасына хөрмәт тәрбияләү. Үзбездә яшәгән шәһәрбездә күренекле урыннары белән таныштыру.

Татар халкының культура мирасына карата кызыксыну уяту. Балаларны кул эшләре белән таныштыру. Борынгыдан калган мирасны сакларга өйрәтү.

Милли –төбәк компонентының төп юнәлешләре эчтәлегә		
1.	Сәләмәтлек	Татар халкының хәрәкәтле уеннары аша мөстәкыйль хәрәкәт эшчәнлеген тәрбияләү. Сәләмәт яшәү рәвешен тәрбияләү өчен шартлар тудыру (физминутлар, сулыш алу гимнастикасы, фонетик кунегүләр).
2.	Физик культура	Татар һәм рус халкының уеннары белән таныштыру һәм кызыксыну уяту. Балаларның ижат итү сәләтен үстерү (төрле уен вариантлары уйлап табу). Физик хәрәкәтне үстерү: хәрәкәтле уен вакытында, тизлекне, осталыкны, түземлекне үстерү, камилләштерү, кунектерү.
3.	Социальләштерү	РТ һәм РФ турында беренчел белемнәрне формалаштыру. Өлкәннәргә һәм яшьтәләренә карата ягымлы булу. Үз-үзенә тоту сыйфатларын тәрбияләү. Дәрәслек, дуслык, яхшылык, батырлык турында белемнәрне үстерү, тәрбияләү.

4.	Хезмэт	Үз-үзенә мөстәкыйльлек һәм затлы рәвештә хезмэт күрсәтү (өлкәннәр ярдәменнән башка киенү, чишенү, киёмнәрне төрү, әлү). Төркемне, мәйданчыкны өлкәннәр ярдәме белән чиста һәм тәртиптә тоту. Мөстәкыйльрәвештә гөлләрне тәрбияләү (су сибү, төпләрен йомшарту, тузанын (яфрак) сөртеп алу). Хезмәтнең төрлелеге файдасы турында уз төбәк шагыйрьләренең шигырьләр, хикәяләр аша күзаллауларны үстерү. Хезмәткә катнашу, мөстәкыйль хезмэт күрсәтү теләге булдыру, үстерү. Гади генә эшләрне кушкан йомышларны мөстәкыйль рәвештә башкарырга күнектерү.
5.	Куркынычсызлык	Бөжәкләр, хайваннар белән тормышта була торган куркыныч чыганаclar турында күзаллаулар булдыру. Юлның машина һәм жәяүле йөри торган өлеше белән таныштыру. Юлда йөрү кагыйдәләрен ныгыту.
6.	Матур әдәбият белән таныштыру	Татар һәм рус фольклорының үрнәкләре белән таныштыру. Әдәби әсәрләренең мәгънәсенә дәрәс төшендерү. Әкиятләр, шигырьләр тыңлый белү осталыкларын булдыру, татар фольклорының гүзәл үрнәкләре белән таныштыру.
7.	Танып белү	Туган төбәкнең кузенекле урыннары, үсемлекләр, хайваннар дөньясы белән таныштыру. Татар халкының культура мирасына карата кызыксыну уяту.
8.	Музыка	Татар халкының музыкаль инструменты –гармун белән таныштыру. Көйнең характерын сиземләүне үстерү, татар буюенең гади хәрәкәтләре белән таныштыру.
9.	Ижади сәнгать	Татар халкының декоратив –гамәли сәнгәтенә кызыксыну формалаштыру. Городец уенчыклары, бизәкләре белән таныштыру. Татар орнаменты белән әйберләргә бизәргә өйрәтү, ижади сәнгать эшчәнлегендә “Яфрак”, “Ләлә”, “Кыңгырау” бизәкләрен куллану.
10.	Коммуникация	Ике телдә дә өлкәннәр белән иркенләп аралашу. Сөйләмнең бөтен компонентларын үстерү. Яңа технологияләр, уеннар аша балаларда аралашу теләге уяту.

Уртанчылар төркемендә ата-аналар белән эш планы

Ай исеме	Үткәру вакыты	Эш төре
Сентябрь	1нче атна	Ата-аналар почмагын тәртипкә китерү, жыелышка кирәкле мәгълүматны эзерләү
	1нче атна	“Без инде уртанчылар” темасына ата-аналар жыелышы үткәру
	1нче атна	Уку елына кирәк булган уку эсбапларын алу
	1-2нче атна	“Гомуми тәкъдимнәр”, “Тышкы кыяфәткә таләпләр” темаларына һәр ата-анага кушымталар өләшү
	Ай дәвамында	“Ни өчен бала бакчага барырга теләми”, “Өйдә балаларның үз-үзләрен карау күнекмәләрен тәрбияләү”, “Гаиләдә мактау һәм шелтәләү”, “Баланың көйсезләнүенә ничек карарга” темаларына һәр ата-ана белән индивидуаль әңгәмә
	3нче атна	“Баланы ничек мөстәкыйль киенергә өйрәтергә”, “Шәхси гигиена күнекмәләре һәм аларның бала үсешендәге урыны” темаларына консультация
Октябрь	1нче атна	“Тел һәм аның йорты белән танышу” – балаларга артикуляцион гимнастика – папка эзерләү
	1нче атна	Бакча өчен үз вакытында түләү кагыйдәләре турында һәр ата-ана белән әңгәмә
	2нче атна	Консультация “Гафу итәргә өйрәнәбез”
	Ай дәвамында	“Балаларга нәрсә укырга”, “Дәрәс итеп сөйләшергә һәм суларга өйрәнәбез” темаларына консультация
	4нче атна	Ата-аналар комитеты белән “Көз бәйрәмен” үткәру турында сөйләшү
	4нче атна	“Көз бәйрәмен” үткәру
Ноябрь	Ай дәвамында	“Балаларны халык аваз ижатына нигезләнеп тәрбияләү”, “Кул моторикасын үстерү” темаларына һәр ата-ана белән индивидуаль әңгәмә
	2нче атна	“Бармак уеннары ярдәмендә телне шомартабыз” практик киңәшләр
	2нче атна	Консультация “Шәхси гигиена күнекмәләре һәм аларның бала үсешендәге урыны” “Дәрәс суларга өйрәнәбез”
	3нче атна	“Бала сөйләшергә өйрәнә” кечкенә төркемнәр белән тематик әңгәмә
	3нче атна	Чыныктыру чараларын үткәру һәм алар өчен кирәкле булган материалны булдыруда комитет белән эш
	4нче атна	Саф һавада ата-аналар белән берлектә спорт бәйрәме үткәру
Декабрь	1нче атна	“Тиздән кышкы бәйрәмнәр” – күчмә-папка ясау
	2нче атна	“Дәрәс сөйләшик” темасына ата-аналар жыелышы. Планы: 1. Балалар өчен артикуляцион гимнастика. 2. “Балаларны халык аваз ижатына нигезләнеп тәрбияләү”. 3. Ата-аналарга киңәшләр, тәҗрибә уртаклашу.
	Ай дәвамында	“Бала тыңламаса нишләргә”, “Баланың үз-үзенә йомылуы” темаларына һәр ата-ана белән индивидуаль әңгәмә
	1-2нче атна	Баланы бакчага вакытында алып килү, бакча һәм түләүле түгәрәкләр өчен һәр айның 10 сыннан калмый түләргә икәнлеге турында һәр ата-ана белән индивидуаль әңгәмә
	3нче атна	“Кышкы уеннар”, “Кышкы бәйрәмнәрне каршылыйбыз”- кечкенә төркемнәр белән тематик әңгәмә
	3нче атна	Комитет белән бәйрәмне үткәргә эзерлек турында сөйләшү.

	4нче атна	“Бала белән дәрәс сөйлөшү”, “Баланың тормышын һәм сәламәтлеген саклау” кушымталар өлөшү
	4нче атна	Кыш бәйрәмен үткөрү
Январь	2-3нче атна	“Телевидение һәм кечкенә балалар психикасы”, “Баланың куркуы” темаларына һәр ата-ана белән индивидуаль әңгәмә
	2-3нче атна	Комитет белән дидактик, өстәл уеннары, рәсем дәфтәрләре алу турында сөйлөшү
	Ай дәвамында	“4-5 яшьлек балаларның үсеш үзенчәлекләре”, “Үзсүзлек һәм киреләнү” темаларына консультация
	2нче атна	Мәйданчыкта кардан корымалар төзү
	3нче атна	“Бала үсешенә ата-аналар куйган таләпләрнең тәсире” күчмә-папка төзү
	4нче атна	“Өти, әни һәм мин – без тату гаилә” – рәсемнәр конкурсы
Февраль	Ай дәвамында	“Гафу итәргә өйрәнәбез”, “Гаиләдә кем баш, яки тәрбиядәге ялгышлар” темаларына һәр ата-ана белән индивидуаль әңгәмә
	3нче атна	Баланы бакчага вакытында алып килү, бакча һәм түләүле түгәрәкләр өчен һәр айның 10сыннан калмый түләргә икәнлегенә турында һәр ата-ана белән индивидуаль әңгәмә
	3-4нче атна	“Ата-ана булу осталыгы” кечкенә төркемнәр белән тематик әңгәмә
	3нче атна	“Китап - иң яхшы дус һәм ярдәмче” темасына консультация
	4нче атна	“Яссытабанлыкны булдырмау чаралары”, “Игътибар, урам!” кушымталар әзерләү
	4нче атна	Өтиләребезгә бүләк әзерләү
Март	1нче атна	Комитет белән Әниләр бәйрәменә әзерлекне сөйлөшү
	1нче атна	“Әниләр һәм әбиләр бәйрәме” үткөрү
	1-2нче атна	“ОРЗны булдырмау чаралары”, “Файдалы үләннәр” кушымталар әзерләү
	Ай дәвамында	“Балаларга телевизор карауда булган таләпләр” һәр ата-ана белән индивидуаль әңгәмә
	1-2нче атна	Баланы бакчага вакытында алып килү, бакча һәм түләүле түгәрәкләр өчен һәр айның 10сыннан калмый түләргә икәнлегенә турында һәр ата-ана белән индивидуаль әңгәмә
	3нче атна	“Балаларга сәламәтлекләрен ныгытырга ярдәм итегез” темасына консультация
	3нче атна	“Телевизион бәйләлек” тест үткөрү
	4нче атна	“Сәламәтлек – зур байлык” темасына ата-аналар жылышы. Планы: 1. “Балаларга сәламәтлекләрен ныгытырга ярдәм итегез” 2. Балалар өчен зиянлы ашамлыктар. 3. Ата-аналарга киңәшләр, тәҗрибә уртаклашу.
Апрель	1нче атна	Космоска багышланган рәсемнәр күргәзмәсе
	1нче атна	“Эш арасында уеннар” кушымталар әзерләү
	Ай дәвамында	“Рәсем ясауның традицион булмаган ысуллары” һәр ата-ана белән индивидуаль әңгәмә
	1-3нче атна	“Баланы шәхес итеп үстерүдә сюжетлы – рольле уеннарның файдасы” темасына консультация
	4нче атна	“Бала тормышында уен һәм уенчыктар” анкета - сорау алу
М	1нче атна	

Жиңү бэйрәме үткәру	
Ай дэвамьнда	“Уен формасында чыныктыру”, “Бала үсешендә хәрәкәтле уеннарның роле” темаларына консультация
2-3нче атна	“Бала уенда нәрсәгә өйрәнә”, “Балага нинди уенчыклар кирәк”, “Таныш булмаган кешеләр белән аралашу күнекмәләре” кушымталар әзерләү
3-4нче атна	“Бергәләп уенчык ясыйбыз” һәр ата-ана белән индивидуаль әңгәмә
4нче атна	“Өйдәгез бергәләп уйныйбыз” темасына ата-аналар жыелышы. Планы: 1. “Безнең балачак уеннары” чыгыш. 2. “Бала тормышында уен һәм уенчыклар” анкета - сорау алу нәтижәләре. 3. Еллык эшкә нәтижә ясау һәм жәйге чорның планын кабул итү. 4. Группага ремонт ясау турында сөйләшү. 5. “Күңелле балачак!” бэйрәменә әзерләнү.

Мониторинг

Балаларның планлаштырылган нәтижеләргә ирешү буенча мониторинг системасы арадаш нәтижеләрне һәм программаны үзләштерүнең йомгаклау нәтижеләрен бәяләүне күздә тоту.

Белем бирү процессы мониторингы

Үткәру вакыты _____

Баланың исеме	Белем бирү өлкәләре										Нәтижә	
	Физик үсеш		Социаль-шәхси үсеш		Танып белү-сөйләм үсеше			Сөйләм үсеше		Нәфис-нәфасәти үсеш		
	Сәламәтлек	Физиккультура	Социальләштерү	Хезмәт	Танып белү	ФЭМП	Төзү	Матур әдәбият	Аралашу	Ижади сәнгать		Музыка

Бәяләү критерийлары:

- 1 балл – күп компонентлар үзләштерелмәгән;
- 2 балл – кайбер компонентлар үзләштерелмәгән;
- 3 балл – югары балл, яшенә туры килә;